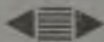

1202

AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1936. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 24-ÉN NAGY-
KAPOSON TARTOTT ÉVI RENDES
KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

70. szám.

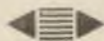
1936.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

VII
2202

AZ UNGI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1936. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 24-ÉN NAGY-
KAPOSON TARTOTT ÉVI RENDES
KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:
KÓMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

70. szám.

1936.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1936. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 24-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Dr. Magda Sándor püspök.

Mint elnökség: Szücs István esperes és Nyomárkay Sándor em. gondnok.

Tanácsbírók; Ujlaki Sándor, Benkő Lajos, Egyed Béla, Kőmives Sándor egyházi, Kovács Dániel, Hegyi György, Rítóók Lajos, Sutka Kálmán, dr. Szekeress Albin világi részről.

Kőmives Sándor, Gencsy Béla és Juhász Imre papi, Koncz Gyula és Móré Gábor világi jegyzők.

Dr. Kiss Bálint egyházmegyei ügyész.

Lelkészek: Bittó Béla, Bodnár Lajos, Csomár Béla, Csomár Zoltán, Erdélyi Mihály, Gaál István, Gecse Endre, Jósvay Dénes, Kálniczky János, Király Zoltán, Nagy József, Rácz József, Sallay Gyula, Szilágyi László és Varga József. Segédlelkészek: Gööz Ferenc, Magda Barna, Pógyor Lajos és Barra Zoltán.

Szanyó Sándor és Tóth Miklós tanítóképviselők.

Az egyházközségek képviselőiben: M. Kertész János ásványi, ifj. Szalay György bajánházi, Nyisztor Pál bátfai, Varga József bési, Milyócsik János bezői, Badó Ignác csapi, Csengeri Kálmán csepelyi, Csatlós Sándor csicseri, Tóth Bertalan gálocsi, Kaszonyi János iskei, Jencsó György jenkei, H. Kiss István kaposi, R. Ádám József kistráti, F. Balog János mokcsakerészi, Vass József nyarádi, Szanyi P. István palágykomoróci, Vircsik G. János pályini, Csermák András pinkóci,

Hudák Pál rőcsei, Kovács Sándor salamoni, Kosztré Pál sárosmezői, Éles Albert nagyszelmenci, Szentimrey Dániel szeretvai, Katkó György szürtei, Kovács Sándor vajáni és Füzeséry Márton vajkóc-mátyóci egyházi megbizottak.

1. Esperes imádsága után az egyházmegyei gondnok, mint a közgyűlés világi elnöke üdvözli a megjelenteket és a tanácskozást megnyitja.

Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul.

2. A jelen gyűlésről távolmaradását betegségével igazolta Haraszty Károly pályini lelkész, halaszthatatlan elfoglaltságára hivatkozott Szakal István lucskai lelkész. Nem adott igazolást Lucska.

Közgyűlés az igazolásokat elfogadja. A lucskai egyház igazolásra szólítandó.

3. A mult gyűlésről elmaradását igazolta: Ritoók Lajos és Sutka Kálmán. Nem adott igazolást Lucska.

Közgyűlés az igazolást elfogadja, a lucskai egyház igazolásának elmaradásáért Szakal István lelkészt 40 korona rendbírósággal sujtja a közgyűlés.

4. Olvastatott Nagy Géza lelkészi tanácsbíró levele, amelyben hetegségére való hivatkozással tanácsbírói tisztségéről lemond.

Közgyűlésünk megilletődéssel hallgatta Nagy Géza lelkésztestvérünk lemondását most, amikor már fájdalmas valósággá vált, hogy a lemondás okául szolgáló betegség következtében, szept. 16-án elszólította őt soraink közül a halál. E szomorú tény szükségtelemné teszi, hogy közgyűlésünk a lemondás iránti kérelemmel foglalkozzék. Ehelyett idézzük magunk elé egy pillanatra eltávozott lelkésztestvérünk alakját. Emlékezzünk vissza arra a halk szavu, végtelenül szerény, de a kötelesség teljesítésében fáradhatatlanul pontos hű sáfárra, akinek helye már üresen maradt itt most e zöld asztal mellett.

Emlékezzünk vissza reá, aki 64 évre terjedő életidejéből 40 évet töltött anyaszentegyházunk szolgálatában és ebből 37 évet a kis vajkóc-mátyóci gyülekezetünk őrállójaként. Nem kereste a feltűnést, szerepelni nem vágyott, nem csábitották a közéleti szereplés könnyen hervadó babérjai. Emlékét hiven

megőrzi a kis gyülekezet, amelynek oltárára élete talentumát áldozatul adta, és hiven őrizzük mi is, kiket hozzá a kartársi szeretet és ragaszkodás csatolt!

Közgyűlés a Nagy Géza halálával megüresedett lelkesítő tanácsbírói tisztségre 1936. november 1.-i határidővel elrendelte a szavazást. A beérkezett szavazatok felbontásával és az esetleg szükségessé váló pótszavazás elrendelésével az állandó szavazatbontó bizottság bizatott meg.

5. Olvaslatott az 1935.-ik egyházi évről szóló esperesi évi jelentés: „Nagytiszteletű és Nagyságos egyházmegyei Közgyűlés! Kegyelem és békesség néktek Istentől, a mi Atyánktól és az Ur Jézus Krisztustól! E szavakkal üdvözölte Pál apostol egykoron az efezusi gyülekezet tagjait, e szavakkal köszöntöm én is most egyházmegyei közgyűlésünk megjelent tagjait, „mind köz, mind tanácsos rendjeit,“ midőn (egy év leforgása után) azért gyűltünk egybe, hogy a mi Urunk evangéliumi tudományán épült anyaszentegyházunknak közügyeit intézzük, azoknak előbbvitale felett tanácskozzunk és ezek által az Ő szent országának építését hivatalos tisztünk szerint munkáljuk.

Mielőtt hozzáfognánk hivatalos munkánkhoz, egyházmegyei közügyeink intézéséhez, mélyen megrendült lélekkel egy elengedhetetlen kegyeletes kötelezettséget kell teljesítenünk egy gyászesthől kifolyólag, amely nemcsak a magyar református egyházat, hanem az egész föld kerekiségén élő reformátusságot is fájdalmasan érintette. Csak most nemrégén történt, hogy ledőlt magyarországi Sionunknak egy erős oszlopa, meghalt a legnagyobb magyar kálvinista egyházkerületnek nagy püspöke, akiről elmondhattuk, hogy őt Isten nekünk magyar kálvinistáknak jó kedvéből teremtette és ajándékozta, amikor olyan sok tehetségekkel (azok között páratlan tudással és kormányzói bölcsességgel) áldotta meg. Meghalt **dr. Baltázár Dezső**!! Az őt parentáló püspöktársának szavai szerint „az Isten erős fegyveres vitéze volt, acélból voltak az idegei, acélból volt a lelke.“ A halál szavára mégis le kellett tennie a fegyvert, mellyel olyan félelmet nem ismerő bátorsággal védelmezte anyaszentegyházunk kőfalait a legnagyobb megpróbáltatások és legfenyegetőbb veszedelmek idején. Ő elment,— mi pedig kételkedve, aggodalommal tekintünk az ismeretlen jövő felé: támaszt-e majd az isteni Gondviselés a kidőlt nagyok helyébe Hozzá hasonló új vezéreket?

Az ungi ref. egyházmegyénk kebelébe tartozó gyülekeze-
teinknek az elmúlt évi hit és valláserkölcsi életéről, szervezeti
és vagyoni állapotáról szóló jelentésemet, a hozzám beérkezett
egyházlátogatási jegyzőkönyvek adatai alapján lehetőleg rövi-
den, a következőkben van szerencsém tisztelettel előterjeszteni:

I. Hit- és erkölcsi élet.

1. Az istenítisztelet minden egyházban vasárnap és ünnep-
napokon délelőtt mint délután hitelveink szerint megtartatik;
délelőtt prédikációval, délután szintén prédikációval vagy bib-
liamagyarázattal, egy pár helyen kátémagyarázattal. Kivételt
képeznek a sólymosi, viszokai és zahari leányegyházak és a
szeretvai anyaegyház is, ahol a délutáni istenítisztelet csak
imádsággal tartatik. Hogy miért „csak imádsággal“ tartatik, — azt
a leányegyházakban azzal indokolják, hogy nincs helyben
lelkész. De a szeretvai egyházban, amelynek rendes lelkésze
van, hogy a délutáni istenítiszteletet mégis csak imával tartják,
az semmivel sem indokolható és *meg nem engedhető*. Meg kell
még említenem, hogy a bátfa-pallói társegyházakban az isteni-
tisztelet a régen megállapított rend szerint tartatik, váltakozva.
A hívek (állítólag) a legtöbb gyülekezetben kellő számmal lá-
togatják a templomot.

2. Köznapokon minden reggel tartatik istenítisztelet, bün-
bánati heteken estére is, a következő egyházakban: Csap, Ti-
szasalamon, Szürte, Palágy, Palló, Csicsér, Nagykapos, Nagy-
szelmenc, Szirénfalva, Bés, Iske, Mokcsakerész, Vaján, Vámos-
lucska, Pályin, Nagyszeretva, Bajánháza, Bező, Jenke.

Nem tartatik minden reggel a következő egyházakban:
Tiszaásványban templom hiánya miatt csak nyáron a lelkész-
lakon, Kistrátban, Nyarádon hetenként ötször, bünbánati héten
este is. Bátfán négyszer, bünbánati héten este is. Gálocs, Vaj-
kóc-Mátyóc, Felsőőröcse 3-szor, bünbánati héten este is. Cse-
pely, Veskóc, Mogyorós, Zahar, Kereszt és Sárosmező heten-
ként kétszer, bünbánati héten minden nap reggel este, Veskó-
con csak reggel, Kereszten csak kétszer. Sólymos és Viszoka
csak bünbánati héten. Pinkócról az van bejegyezve, hogy mun-
kaidőben, tehát egész nyáron át nem tartatik hétköznap istenítisz-
telet, *jóllehet az egyháznak rendes lelkésze van.*

Tisztelettel indítványozom, miszerint: *minden anyaegyház-
nak a lelkészét és minden leányegyháznak az előkönyörgő tanítóját
a mindennapi reggeli istenítisztelet tartására elkötelezni méltóztassék.*

3. Az iskolás gyermekeket, ahol felekezeti tanítók vannak, felvesztik a templomba. Palágyban *erre a kérdésre felelet adva nincs*, holott ott két iskola és két tanerő is van. Gállocsban, Bátfán, Vajkócon, Iskén, hol állami iskolák vannak, a lelkészek vezetik fel.

4. Ahol felekezeti tanítóink nincsenek, így pl. Gállocsban, Vajkóc-Mátyócon, Csepelyben, Iskében, Mokcsakerészen, Kereszten, Pinkócon az illető lelkészek, illetve ez utóbbi egyházban a lelkész neje végzi a kántori teendőket. A többi ily nemű egyházakban pedig egyes gyülekezeti tagok vezetik a gyülekezeti éneklést.

5. Amely egyházakban a tanítói állás üresen maradt, a vallás és énektanítást az illető lelkészek végzik.

6.—7. A vallást és éneket az állami és községi iskolákban tanították: Ásvány 4 órán, Csap 16 órán, Gálocs 2 órán, Bátfa 2 órán, Vajkóc-Mátyóc 2 órán, Nagykapos 4 órán, Nyarád 2 órán, Nagyszelmenc 2 órán, Szirénfalva, Iske 2 órán, Mokcsakerész 2 órán, Pályin, Szeretva, Bajánháza 2 órán, Pinkóc, Kereszt 2 órán és Felsőőröcse 2 órán a lelkészek, Tizasalamonban 5 órán, továbbá Vámoslucskán, Viszokán a tanítók. Sárosmezőn a diakónus 4 órában.

8. Az urvacsorával élők száma minden gyülekezetben a létszámnak megfelelő volt; az összes gyülekezetekben számmal kifejezve: 31.466.

9. Az urvacsora a betegeknek a gyülekezetekben bármikor kiszolgáltatik.

10. Az urvacsorájához a kenyeret régi szokás szerint egyik helyen az egyházgondnok, másik helyen sorban a presbiterek vagy az egyháztagok adják. Sokszor a bort is egyes egyháztagok ajándékozzák. Bátfán Sutka Kálmán e. m. tanácsbíró, kenyeret és bort, Nagykaposon Dr. Kiss Bálint e. m. ügyészünk a bort állandóan, ugyszintén Nagyszeretván a kenyeret Szentimrey Dániel ur adományozza.

11. A konfirmándusok oktatását az anyaegyházakban a lelkész vagy segédlelkész végzi. A leányegyházakban pedig az illető előkönyörgő tanítók: némely filiából átjárnak a lelkészhez a konfirmándusok, így pl. Pallóból Bátfára, Veskócról Csepelybe, Mogyorósról Mokcsába.

12. A konfirmációi oktatás tart: Ásványban 4 hónapig, Csapon január 1-től áldozócsüdtörtökig heti 2 órán. Tizzasalamon februártól áldozócsüdtörtökig, Szürte 8 hétig naponta, Kistrát januártól áldozócsüdtörtökig, Palágy 6 hétig mindennap, Gállocs böjttől áldozócsüdtörtökig heti 2 órán végzi. Bártfa 8 hétig mindennap. Palló ugyanugy. Vajkóc szeptembertől áldozócsüdtörtökig heti 1 órán. Szeptembertől husvétig a tanító, husvétől a lelkész tanít. Csepely január 1-től heti 2 órán. Csicsér októbertől hetenkint 2 órán. Nagykapos szeptembertől heti 1 órán. Nyarád husvétől áldozócsüdtörtökig minden nap. Nagyszelmenc februártól heti 3 órán. Szirénfalva egész éven át heti 1 órán. Bés 5 hétig naponta kétszer(?). Iskében egész éven át a hittanóra anyaga a VIII. osztályban. Mokcsakerész februártól heti 2 órán, Mogyorós ugyanugy, Vaján 12 hétig mindennap. Vámoslucska 4 hét mindennap. Pályin 2 hónapig. Nagyszeretva 3 hónapig. Bajánháza szeptembertől. Vizsoka ugyanugy. Pinkóc január 1 től. Bező 6 hétig naponta kétszer. Zahar 6 hétig naponta 1 óra. Jenke 5 hónapig heti 3 óra. Kereszt 5 hónapig. Sárosmező ugyanugy. Felsőrócse 5 hónapig heti 3 óra.

A konfirmációs oktatásnál általában véve a Pálóczy Czinke I. féle káté használtatott. A szlovák egyházakban ugyanez Rác fordításában. Vajkócon és Csicserben Szabó Béla kátéját használták, *Felsőrócsén pedig valami amerikai katechismust.*

13. A konfirmáció most már évenként áldozócsüdtörtökön végeztetik, kivéven a zahari leányegyházat, ahol az azt követő vasárnap tartják, holott ott is áldozócsüdtörtökön délután kellene megtartani.

14. Most már a jelentések szerint mindenütt 14 éves korban történik a konfirmáció; — mely alkalommal a növendékek a legtöbb helyen emléklapot, vagy emléklapot és bibliát kapnak. Nem kapnak: Nagyszelmencen, Szirénfelván, Zaharban. Erre a kérdésre feleletet nem ad: Vámoslucska, Sólomos, Pályin, Nagyszeretva, Bajánháza, Vizsoka és Pinkóc.

15. Vallásos esték, bibliai órák stb. tartattak: Csapon 6 esetben, az ifjusági egyletben és leánykörben hetenként kétszer. Salamonban 5-ször, Szürtén október 31-től husvétig. Gyermekistenitisztelek havonta egyszer. Kistrát október 31-től husvétig, 8—10 alkalommal. Palágyon 12 alkalommal. Gállocsban 8-szor. Bártfán 11-szer. Pallóban 12-szer. Vajkóc-Mátyócon október 31-től husvétig. Csepely Nagykapossal kapcsolatban. Csicserben 8-szor.

Nagykaposon, Nyarádon 6-szor, Nagyszelmencen hetenként. Szirénfalván 6-7-szer. Bésben ötször volt vallásos este és novembertől husvétig hetenként egy bibliaóra. Iskében vallásos esték a téli hónapokban. Mokcsakerészen 8-szor. Mogyoróson 6-szor. Vajánban 14 szer. Pályinban és Bajánházán 24-szer. Viszokán hetenként kétszer. Pinkócon szombat esténként. Bezőn adventtől husvétig *minden második este*. Zahar 3 alkalommal. Jenke adventtől husvétig minden szombaton este. Kereszt 6 esetben. Sárosmező hetenként 3-szor.

Vallásos esték nem tartattak Ásványban helyiség hiánya miatt. Veskócon, Vámoslucskán, Sólymoson, Nagyszeretván, Felsőrócsén. Ez utóbbi helyen a múlt évben még tartatott 2 vallásos este.

16. Vallásos egyesületek vannak a következő egyházakban: Ásvány vasárnapi iskola 50 tag, vezeti a lelkész. Csapon ifjusági egyesület 32 tag, leánykör 20 tag, diakonátus 8 tag, vasárnapi iskola 50 tag, vezeti a lelkész és neje. Tizasalamon leánykör 20 tag, vezeti a segédlelkész. Szürte vasárnapi iskola 70 tag, leánykör 14 tag, ifjusági egyesület vezeti lelkész, tanítónő és Bornemissza Sándor. Kistrát ifjusági egyesület 18 tag, leánykör 22 tag, vasárnapi iskola 30 tag, vezeti a lelkész. Palágy ifjusági egyesület 25 tag, vezeti lelkész és tanító. Bátfa vasárnapi iskola 22 tag, vezeti a lelkész. Vajkóc-Mátyóc leánykör 8 tag, ifjusági egyesület 6 tag, vasárnapi iskola 10 tag, vezeti a lelkész. Csepely Nagykapossal együtt. *Veskóc leánykör, de nem működik* az érdeklődés híján. Csicsér vasárnapi iskola 44 tag, leánykör 22 tag, ifjusági egyesület 18 tag, Nagykapos ifjusági egyesület 35 tag, asszonykör 20 tag, leánykör 19 tag, vasárnapi iskola 50 tag, vezeti lelkész és segédlelkész. Mokcsakerész ifjusági egyesület 40 tag, vezeti a lelkész. Vaján leánykör 6 tag, vezeti a lelkész. Vámoslucska sváz 17 tag. Sólymos sváz 15 tag. Viszoka sváz és ifjusági egyesület 24 tag. *Bező slov. kalv. sváz vezeti Szabados Andrej*. Zahar ugyanaz 24 tag, vezeti a tanító. Jenke vasárnapi iskola 60 tag, vezeti a lelkész. Sárosmező *slov. kálv. sváz 49 tag*.

Semmiféle gyülekezeti szerv nincs a következő egyházakban: Pinkóc, Bajánháza, Nagyszeretva, Kereszt, Felsőrócsa, Gálóc, Palló, Nagyszelmenc, Szirénfalva, Bésben van bibliakör, Iske, Mogyorós, Pályin. = 13. — *Vasárnapi iskola minden gyülekezetben szervezendő!*

17. Egyházi énekkar van 25 egyházban, melyeket többnyire a tanítók vezetnek s ezek az énekkarok templomban, esetleg temetésen szerepelnek. Ásványban Kövér Lajos állami tanító, Pinkócon a lelkész és neje vezet. Csapon leányénekkar is van, melyet a lelkészné és Desmann Mariska urleány vezetnek.

Nincs énekkar a következő egyházakban: Gálocs, Bálfa, Vajkóc, Iske, Mokcsakerész, Sólomos, Szeretva, Kereszt, Sárosmező és Felsőőröcsén.

18. Biblia, szeretetnaptár s más vallásos iratterjesztés a legtöbb egyházban van. A „Szeretet” című lap az egyházmegegyében csupán 93 példányban jár. (Tavaly még 127 példányban, régebben pedig 400 példányban is.) Több szlovák gyülekezetbe a „Slovenské Kalvinské Hlasy” című ujságot járatják.

Nincs iratterjesztés a következő egyházakban: Szirénfalva, Kereszt és Sárosmező.

19. A vasárnapi munkaszünetet minden egyházban megtartják hiveink. Hitelveinkkel ellenkező szokások, babonák vagy a valláserkölcsei életet zavaró jelenségek nem mutatkoztak, vagy legalább nem jelentettek.

20. a) Szektáriusok vannak: Vámoslucskán, Sólomoson, Pályinban, Szeretván (7), Vizokán, — ezek ruszelisták. Szálvisták Bezőben 24, Zaharban 25, és Tasolyán is vannak, Jenkén már nincsenek. Tehát amint látszik Bezőben, Zaharban a szektáriusok száma nem fogyott, sőt növekedett. Hogy ezen egyházakban a szekták terjedésének gátlására tett-e valamit a lelkész és presbitérium, arra nézve nincs semmi felelet?!

b) Törvénytelen házások vannak a következő egyházakban: Ásvány 2 pár. Gálocs 1 pár. Szeretva 1 pár. Pinkóc „vannak”(1). Zahar 2 pár. Sárosmező 1 pár. Hogy ezen törvénytelenül együttélés meggátlására tettek-e intézkedést az illető presbitériumok, erre nézve nincs felelet adva!

21. Egyházi szertartás csak egy egyházközságben mellőzött egy esetben Vámoslucskán. Hogy milyen szertartás, nincs megnevezve.

22. Tisztán egyházi házasságot kötöttek a következő egyházakban: Ásvány 3, Csap 2, Salamon 2, Szürte 3, Kistrát 3, Bálfa 1, Palló, Nyarád 2, Mokcsakerész 1, Mogyorós 1, Vámoslucska 5, Pályin 4, Bajánháza 3, Vizoka 1, Pinkóc 2, Zahar 1, Sárosmező 3, Felsőőröcse 6 izben.

Polgárit is kötnek: Palágy, Gálóc, Vajkóc, Csepely, Ves-kóc, Szirénfalva, Bés, Iske, Vaján, Sólymos, Szeretva, Bező, Jenke, Kereszt, Csicsér, Nagykapos és Nagyszelmencen.

23. Vegyes házasoknál megegyezés volt a születendő gyer-mekekre nézve *javunkra*: Csapon 3, Pallón 1, Csicserben 1, Nagykaposon 1, Pályinban 1, Pinkócon 1, Jenkén 2, Sárosme-zőn 1 esetben. *Kárunkra*: Szürtén 2, Csicserben 2, Nagyka-poson 1, Pályinban 1 izben.

24. A temetők a legtöbb helyen községiek.

A régi egyházlátogatási jegyzőkönyvek feljegyzése szerint csak a tizasalamoni és csepelyi egyházközségeknek volt saját temetője. A mostani jegyzőkönyvek kimutatása szerint pedig már 7 egyház birna saját temetővel. Ez is egy ekklatáns példa arra, hogy az egyházlátogatási jegyzőkönyvek statisztikai adatai mennyire megbízhatatlanok. A vajáni temető ügy az egyház-község javára dült el.

25. Rossz szokások, tömeges bűnök (iszákosság, káromko-dás, halotti torozás, templomkerülés stb.) csak Zaharból vannak jelentve.

26. A presbiterek magán és családi élete, templomszere-tete, törvénytisztelete, egyházas magaviselete ellen sehol kifogás nem tételet; átlagosan hiven teljesítik kötelességüket.

27. Egyházi, vallási, iskolai sérelem ahol volt is, kedvező elintézészt nyert.

28. A behivatalnokok között a kívánatos jóviszony ez idő szerint mindenütt megvan.

II. Az egyház külélete.

29. A presbitériumok mindenütt törvényszerűen vannak szervezve; gyűléseiket a szükséghez képest tartották és az azokról felvett jegyzőkönyvek hitelesítve vannak.

30. A választók névjegyzéke, továbbá az egyház vagyón-leltára, az évi költségvetés és gondnoki számadás beterjesztettek és jóváhagyattak.

31. Lelkészi iktató és postakönyvek mindenütt megvannak és vezetnek.

32. Az egyházi anyakönyvek is rendesen vezetnek. A filiák anyakönyvei az anyaegyházakban vannak.

33. Az előző évi egyházi számadás megvizsgáltatott és záradékoltatott.

34. Évi számadás a mellékelt kimutatáson.

35. Kintlevő egyházi adóhátrálékok: Ásvány 25.183 čk. Csap 76 885 čk. Szürte 1.501 čk. Salamon a múlt évi kivételnek 30 %. Szirénfalva 691 čk. Mogyorós 1.284 čk. Vaján 8.308 čk. Pályin 3.000 čk. Szeretva 5.394 čk. Bező 2.500 čk. Zahar 2.000 s a belhivatalnok terményfizetéséből 10 %, Jenke 200 čk. Tasolya egyházi adót nem fizet. Kereszt egyházi adóhátrálék 10 %.

38. Tűzálló szekrénye van a csicseri egyháznak. Szirénfalvának nincs egyházládája. A többi egyháznak a kétkulcsos ládái megvannak.

37. Az egyházak jelenlegi adóssága: Csap 105.429 čk. Tizasalamon 11.500 čk. Mult éven törlesztett 4.000 čk.-t. Kistrát 1.480 čk. Szürte 17.000 čk. Palágy 9.200 čk. Gálocs 4.000 čk. Vajkóc 2.000 čk. Csepely 400 čk. Csicsér 38.919 čk. Nagykapos 10.000 čk. Nyarád 5.200 čk. Nagyszelmenc 10.732 čk. Szirénfalva 400 čk. Vaján 26.605 čk. Zahar 3 000 čk. Bező 5.636 čk. Jenke 3 500 čk. és Kereszt 140 čk.

40. Az egyházi ingatlanok az egyházak nevéen vannak. Kivételt képeznek: Palló, ahol a tanítói föld tulajdonjogának elismerése folyamatban van. Zahar, hol a politikai község nevéen van, de per alatt áll jelenleg. Jenke, ahol az egyház és iskola nevéen van, végül Kereszt, ahol a tanító nevéen áll az ingatlan.

41. Az egyházi vagyonban változás történt Nagykaposon, hol a régi temető eladatott. Továbbá Vajánban, hol a temető és csűrőskert telekkönyvileg is az egyház tulajdonába jött át.

42. Az egyházi ingatlanok házilag kezeltetnek: Vámoslucska, Pályin, Szeretva, Vizzoka, Sárosmezőn. Felesbérletben: Kistrát, Palló, Vaján a szántók. Nagyszelmencen részes és saját használatban. Jenkén bérben és házilag. Palágyban, Csicséren és Vajánban a fütermés elárvereztetik. A többi helyeken az egyházi ingatlanok bérebe vannak kiadva.

43. Adóhátrálékuk van a következő egyházaknak: Ásvány 450 čk. Csap 5 565 čk. Csicsér 1.099 čk. Vaján 1.100 čk. Vámoslucska 800 čk.

45. Épületek állapota: Ásvány melléképületek javítandók. Salamon lelkészlak roskadozófélben, támaszokkal megtámogatva,

Gálocs lelkészlak és melléképületek gyökeresen átépítendők. Vajkóc lelkészlak és melléképületek rossz karban. Nagyszelmenc a templom rossz karban. Vámoslucska az összes épületek javításra szorulnak, Sólymos ugyszintén. Viszoka melléképületek javítandók. Zahar temploma életveszélyes volta miatt bezáratott. Jenkén a lelkészlak és melléképületek rosszak.

46. A mult évben a következő egyházakban történt nagyobb javítás vagy építkezés: Ásvány 3 727 čk. Vajkóc 3.000 čk. Palágy 17.288 čk. templom fedés és festés, Bátfa 3.053 čk. Csicsér templomrenoválás 39.848 čk., uj orgona 27.870 čk. Nagykapos lelkészlak befejezése 5.189 čk. Bés 4 976 čk. Kereszt 5.610 čk. Szürte templom renoválása és Bajánháza uj templom építése folyamatban van.

49. Az egyházi épületek mindenütt kellő értékben vannak biztosítva tűz ellen.

50. Egyházi adókulcs templomszék szerint: Csap, Gálocs, Veskóc, Iske, Mokcsakerész, Mogyorós. Család és földbirtok szerint: Szürte, Kistrát, Palágy, Palló, Vajkóc, Nagykapos, Nyarád, Nagyszelmenc, Bés, Vaján, Bajánháza. A többi egyházakban a birtok arányában van kivette az egyházi adó.

51. Mult évi egyházi adóhátrálék %-ban. Ásvány 30 %, Csap 40 %. Salamon 30 %. Szürte pénz 30 %, termény 10 %. Gálocs, Veskóc, Szirénfalva 50 %. Mogyorós 40 %. Vaján 100 % (egy évi összeg.) Pályin 10 %, Szeretva 5 %. Zahar 30 %. Tasolya semmit nem fizet.

53. Lelkeszi és tanítói fizetés hátrálék: Csap 30 %. Salamon 100 %. Vajánban a Bernáth birtok után semmi próventust nem fizettek be. Zahar tanítónak 3 %. Tasolyáról semmi.

54. A kivetett egyházi adó fedezi a szükségletet, vagy ha nem fedezi, rendkívüli adó vettetik ki.

55. Adócsökkentési segélye van egyházmegyénkben 26 egyháznak. Ezek közül Bező, Kereszt és Szirénfalva az egyházlátogatásnak azt jelentették, hogy ők az adósegélyt nem kapták meg. Ezen állításuk csupán annyiban felel meg a valóságnak, hogy a reájuk eső adósegély összegét az egyházmegyei pénztár, — járuléktartozásuk fedezésére, — az esperes rendelete értelmében visszatartotta.

56. Rendkívüli egyházi adó volt kivette Nagykaposon 1.000 čk. az adósság kamataira. Sólymoson 1,124 čk. Pinkócon 1.030 čk.

57. A kongruát a lelkészek megkapták, kivéve Erdélyi Mihály nyarádi lelkészt, aki azonban már biztatást kapott a referátustól, hogy kongruája rövidesen kedvező elintézést nyer. Ugyanilyen helyzetben van Kőmives Sándor vajáni lelkész is, aki szintén még mindig várja kongrua ügyének kedvező elintézését.

58. Mint örvendetes jelenségre mutatok rá arra, hogy a múlt évi adakozások összege feltűnően felül mulja az előző évi adakozások összegét. Ugyanis az 1934. évi adakozás 39.932 čk. volt; míg az 1935. évi adakozások összege 148.532 čk.-t tett ki. Tehát 108.654 čk.-val több. Ezt a feltűnő szaporodást az okozta, hogy a csicseri gyülekezetben a templomrenoválás költsége 39.848 čk. és az orgona beállításának költsége 27.870 čk. közadakozásból gyűlt össze. Ugyszintén a csapi egyház hívei is az általuk eszközölt 21.423 čk. önkéntes adakozásból fedezték templomuk renoválásának költségeit.

III. Iskola ügy.

Iskola ügyeinkkel időkimélés szempontjából nem fogok részletesen foglalkozni, mivel ezt az egyházmegyei tanügyi bizottsági elnök ur fogja jelen gyűlésünk folyamán, az iskolalátogatásokról felvett jegyzőkönyvek alapján megtenni.

IV. Az egyházközségek statisztikai adatai.

64. Egyházmegyénk kebelében van: 27 anyaegyház, 5 társegyház és 6 leányegyház.

Ezekben működik: 26 rendes lelkész (Sárosmező üres.) Segédlelkész 4, (Nagykaposon 2, Tiszasalamonban és Vajkócon 1-1).

A) Népmozgalmi adatok.

71. A polgári községek lélekszáma egyh.-m.-ben 33.234

72. Ref. gyülekezetek lélekszáma	13.419
Az előző év lélekszáma volt	13.504
a múlt évről fogyás mutatkozik tehát	85
holott a múlt évben születés volt	313
halálozás	219
tehát szaporodásnak kellene lenni	94 nek.

Ime ismét bizonyosága annak, hogy menyire nem megbízhatók a mi statisztikai adataink.

Házasság kötés: tiszta pár		105
" " vegyespár		23
Reverzális javunkra		15
" kárunkra		5
Áttért hozzánk: fi 6, nő 4	— — —	összesen: 10
Kitért tőlünk: fi 4, nő 2	— — —	" 6
Konfirmált: fi 128, nő 172,	— — —	" 300
Urvacsorával élt	— — —	31.457.

B) Vagyonkimutatás.

Földbirtok	kat. hold és □-öl	1.396.0682
Épületek száma		281. drb.
Tőkepénz	— — — — —	321.119'37 Kč
Alapok	— — — — —	467.602.51 "
Alapítványok	— — — — —	16.554'40 "
Hasznos jogok	— — — — —	6.973'24 "
Ingóságok (érték)	— — — — —	
Bevétel	— — — — —	657.078 04 "
Kiadás	— — — — —	610.631.54 "
Pénztári maradvány	— — — — —	46 446'50 "

1. Egyházmegyei közgyűlés az esperesi jelentést tudomásul veszi, annak megkésztéséért az esperes Urnak köszönetet mond. A jelentésben foglaltakra a következő határozatokat hozza.

Egyházmegyei közgyűlésünk mély fájdalommal osztozik magyarországi hittestvéreink gyászában s a pótolhatatlannak látszó veszteség nagyságát átérezve siratjuk mi is a nagy Egyetemes Kálvinista élet harcos vezéralakját, a kimeríthetetlen munkabírásu embert, a gyöngéket gyámolító, árvák könnyét letörlő és mégis szüntelen éber egyházkormányzót, a határtalannak látszó tudású és csodálatosan zengő hangú szónokot, az egyetemes lelkésztestület rajongva szeretett vezérét és alázatos lelkű hívő keresztyént: dr. Baltazár Dezsőt. Emlékét megőrökitjük egyházmegyei közgyűlésünk jegyzőkönyvében is.

2. A szeretvai lelkészt utasítja a közgyűlés, hogy a vasárnap délutáni istentiszteleteket is prédikációval, írásmagyarázattal, vagy kátémagyarázattal végezze.

3. A hétköznapi istentiszteleteknek minden napon pontos megtartására minden anyaegyházközség lelkészét és minden leányegyházközség előkönyörgő tanítóját elkötelezi a közgyűlés.

4. Palágy köteles jelentést adni az iskolás gyermekek templomlátogatásáról.

5. A konfirmándusok oktatását sehol sem végezhetik a tanítók, vagy előkönyörgők, mert az mindent a lelkész kötelessége.

6. Lucskát ismételten figyelmezteti a közgyűlés a konfirmációi előkészítés intenzívebbé tételére, miután 4 hét erre a célra nem elegendő.

7. Felsőröcse az általa használt konfirmációi katekizmusról köteles igazoló jelentést adni.

8. A konfirmációi szertartást Zaharban sem szabad más napon, mint Áldozócsütörtökön végezni.

9. A felsőröcsei lelkész köteles vallásos estétet tartani.

10. Miután minden gyülekezeti szerv működése a lelkész hivatalos felelőssége mellett történik, köteles a bezöi lelkész ellenőrizni a gyülekezetében működő Sváz üléseit és arról a közgyűlésnek jelentést tgyen.

11. Közgyűlés kötelezőleg kimondja, hogy minden egyházközségben köteles a lelkész vasárnapi iskolát megszervezni még ott is, ahol semmi más gyülekezeti szerv nem működik.

6. A szeretvai lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy az eltávozás folytán megüresedett lelkészi állásra közfelkiáltással az egyedül pályázó Szilágyi László migléci lelkész választatott meg 1936 február 2 án.

Ugyancsak egy másik bizottság jelenti, hogy Szilágyi Lászlót 1936 március 29-én ünnepélyes istentisztelet keretében állásába beiktatta.

Közgyűlés a választást a maga részéről megerősíti, a beiktatást tudomásul veszi és a lelkészvál-

tozást — tudomásul vétel végett — a főtiszteletű egyházkerületre bejelenti.

7. a) Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék 1936. évi május hó 14. én tartott évi rendes gyűléséről és a megejtett pénztárvizsgálatról felvett jegyzőkönyve, amely szerint

1. Vizsgáltatott az egyházmegyei pénztár 1935 évi zárszámadása és azzal kapcsolatban megállapított, hogy bevétel: 202,081'30 K. kiadás 183 724'30 K. maradvány 18.357 K. volt.

II. Adósok könyve:

Tőke az év elején és évközben kihelyezve	920.733'10
Kamatrátrálék az előző évről	49.040'—
Kamatkivetés a folyó évre	66.559'40
Késedelmi kamatok	3.613'60
	<hr/>
A tartozás együtt	1,039,946'10

Befizetés tőketörlesztésre	66,502'—
„ kamat és késedelmi kamat címén	60.277'10
Lerovás kamatleírás címén	1.799'30
	<hr/>

A lerovás együtt 128.578'40

Kintlevő követelés az év végén: tőketartozás	854.231'10
Kamathátrálék	57.136'60
	<hr/>

A kint levő követelés együtt 911.367'70

III. Vagyon-teher mérleg. Vagyon:

	Év elején	Növek.	Fogyás	Év végén
1. Tőkevagyon	783 983'10	136.750'—	66.502.—	854.231'10
2. Kamat hátrálék	49.040'—			
„ folyó évi		66 559'40		
„ késedelmi		3 613'60		
„ befizetés			60.277'10	
„ leírás			1.799'30	57.136'60
			<hr/>	
3 Készpénz	23 481'—	178.600 30	183 724'30	18.357'—
Összes vagyon	856.504'10			929.724'70
			<hr/>	

Sor- szám	m e g n e v e z é s e	Év elején		Növekedés		Fogyás		Év végén	
		k	f	k	f	k	f	k	f
1	P. Horváth M. S. alapítvány	276.702	86	19.726	20	18.350	—	278.079	—
2	P. Horváth házalap — —	266.709	90	13.335	10	—	—	280.045	—
3	P. Horváth sirbortalapítvány —	10.185	60	713	—	—	—	10.898	60
4	P. Horváth Gyűlési téri alapítvány	17.844	90	1.249	10	30	—	19.064	—
5	Özvegytérva gyámpénztár —	139.765	—	10.763	50	8.800	—	141.728	50
6	Egyházmegyei Könyvtáralap —	4.464	40	312	60	—	—	4.777	—
7	Leánynevelő intézeti alap —	6.910	80	483	80	394	60	7.000	—
8	Bernáth Zoltán alapítványa —	6.953	20	486	80	—	—	7.440	—
9	Pinkóci lelkészalap — —	3.000	—	210	—	210	—	3.000	—
10	Ásványi lelkészalap — —	150	80	843	90	—	—	994	70
11	Szabó András alapítvány — —	1.000	—	70	—	70	—	1.000	—
12	Ásványi templomalap — —	415	60	37.844	60	—	—	38.260	20
13	Gecsey Ferenc alapítványa —	2.289	80	160	20	—	—	2.450	—
14	Tóth Lajos szűrtel harangalapja	6.701	40	919	10	469	10	7.151	40
15	Zsíró Istvánné alapítványa —	854	60	59	90	—	—	914	50
16	Halász Mihály alapítványa —	934	70	65	30	—	—	1.000	—
17	Szilágyi Ferenc alapítványa —	500	—	375	30	—	—	875	30
18	Palágyi lelkészalap — —	74.500	—	5.215	—	5.215	—	74.500	—
19	Palágyi orgonalap — —	—	—	160	—	—	—	160	—
20	Gálóczi egyházfenntartási tőke	—	—	9.536	—	—	—	9.536	—
21	Palágyi templomalap — —	—	—	101	30	—	—	101	30
22	Egyházmegyei Közigazgatási pénztár	36.620	60	17.564	20	13.435	60	40.749	20
Összesen az alapok vagyona		856.504	10	—	—	—	—	929.724	70

IV. A kintlevő kamat követelés összege a mai nap szerint 77,402.10 koronát tesz ki.

Számvevőszék a bemutatott főkönyveket és számadásokat átvizsgálta, úgy azokat, mint mellékleteiket rendben találta és jóváhagyta. Javasolja az

1935 évre vonatkozó számadások megerősítését és a pénztárosnak a felmentvény megadását.

V. Pénztáros bemutatja az egyházmegyei pénztárban kezelt alapítványok, alapok és tőkepénzek 1936 évi költségvetését:

A bevétel és kiadás megnevezése	Fedezet		Szükséglet	
	K	f	K	f
1. P. Horváth M. és S. alapítványa				
278.079 K. tőke 7% kamatja	19.465	50		
az ungvári föld bérjövödelme	347	—		
a beretkei árvaháznak			1000	—
pozsonyi diákinternátusnak			1000	—
Nagykaps megszavazott segélye			2000	—
tőkésítésre			1921	—
kiosztható segély (javaslat szerint)			13.891	50
összesen	19.812	50	19.812	50
2. Pálóczi-Horváth házalap				
280.045 K. 4% kamatja tőkésítésre	11.205	—	11.205	—
3 Em. Lelk. özv.-árva Gyámintézet				
141.728*50K. tőke 7% kamatla	9.921	60		
lelkészek 1936 évi járuléka	979	90		
tőkésítésre			1.101	50
10 özvegy és árva nyugdíja (javaslat szerint)			5.000	—
rendkívüli segélyezésére			4 800	—
összesen	10 901	50	10.901	50
4. Pálóczi-Horváth Sirbolt alapítvány				
10.898'60 K 6% kamatja tőkésítésre	654	40	654	40
5. P. H. M. Gyülestartási alapítvány				
19.064 K. tőke 7% kamatja	1334	50		
tőkésítésre			136	—
em. közebéd költségeire			1.198	50
összesen	1.334	50	1.334	50
6. Egyhm. könyvtáralap				
4.777 K. 7% kamatja tőkésítésre	335	—	335	—
7. Leánynevelő intézet alap				
7000 K. tőke 7% kamatja	490	—		
tőkésítésre			50	—
Beretkei árvaháznak			440	—
összesen	490	—	490	—

8. Szabó András alapítvány		
1.000 k. tőke 7% kamatja segélyezésre	70'—	70'—
9. Ásványi lelkészalap		
994'70 k. 6% kamatja tőkésítésre	60'30	60'30
10. Ásványi templomalap		
38.260'20 k. 6% kamatja tőkésítésre	2.295'80	2.295'80
11. Gencsy Ferenc alapítványa		
2.450 K. 6% kamatja rendelkezésre	147'—	147'—
12. Pinkóci lelkészalap		
3.000 K. 6% kamatja a pinkóci lelkésznek	180'—	180'—
13. Tóth Lajos szürtei harangalapja		
7.151'40 K. 6% kamatja szürtei egyháznak	429'10	429'10
szürtei föld jövedelme tőkésítésre	450'—	450'—
összesen	879'10	879'10
14. Zsiró Istvánné alapítványa		
914'50 K. 6% kamatja rendelkezésre	55'50	55'50
15. Halász Mihály alapítványa		
1.000 K. 6% kamatja tőkésítésre	60'—	60'—
16. Bernáth Zoltán alapítványa		
7.440 K. 7% kamatja tőkésítésre	521'—	521'—
17. Szilágyi Ferenc alapítványa		
875'30 K. 6% kamatja tőkekiegészítésre	52'70	24'70
szerevtvai lelkésznek		28'—
összesen	52'70	52'70
18. Palágyi lelkészalap		
74.500 K. 6% kamatja rendelkezésre	4.770'—	4.770'—
19. Palágyi orgonaalap		
101'30 K. 6% kamatja tőkésítésre	10'—	10'—

20. **Palágyi templomalap**

101'30 K. 6% kamatja tőkésítésre	6.20	6'20
----------------------------------	------	------

21. **Gálocsi egyházfenntartási alap**

9.536 K. 6% kamatja rendelkezésre	573'—	573'—
-----------------------------------	-------	-------

22. **Közigazgatási pénztár**

1936 évre előirt kamatok		
feleslege	20.617'40	
egyházak közig. járuléka 1936 ra	1.372'90	
" " hátráléka	2.054'60	
birósági költség követelés	1.080'—	
büntetés pénzek	100'—	
egyhm. jkönyv ára (javaslat szerint)	640'—	
banki kamatok	100'—	
közigazgatási államsegély	1.000'—	
kamatleírás		500'—
kerületi kiküldöttek		1.000'—
számvevőszék költségei		300'—
vizsgálatok		500'—
betörés elleni biztosítás		57'50
jegyzőkönyv kinyomatása		1.300'—
nyomtatvány és írószer		1.000'—
látogatási fuvarok		600'—
esperesi fizetésre		5.000'—
papi főjegyző fizetése		1.000'—
2 „ jegyző fizetése		400'—
ügyész fizetésére		2.000'—
pénztáros fizetésére		4.000'—
közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelőnek		1.000'—
számvevőnek		1.000'—
tanügyi bizottsági elnöknek		100'—
em. egyesületnek 2 évi		200'—
tőkésítésre		5.000'—
előre nem láthatókra		2.007'40
összesen	26.964'90	26.964'90

Vaján, 1936. január 1.

Beterjeszti:

Körmives Sándor
em. pénztáros.

Tárgyalta és a közgyűlésnek jóváhagyásra ajánlja a számvevőszék

Szücs István s. k. esperes
Kovács Dániel s. k.
Ing. Koncz Gyula s. k.

Ujlaki Sándor s. k.
Benkő Lajos s. k.
Dr Kiss Bálint s. k.

VI. A költségvetéssel kapcsolatban tárgyalta a számvevőszék a pénztáros következő javaslatait:

1. Mondja ki az egyházmegyei közgyűlés, hogy a P. Horváth Mária és Simon alapítványának terhét nem képezheti személyi fizetés, vagy tiszteletdíj jellegű kiadás. Az ilyen természetű kiadások mind a Közigazgatási pénztár terhére számolandók el, amely erre a célra az egyházmegyei pénztárban kezelt tőkék kamatkülönbözetében kapja meg a fedezetet. Az így felszabaduló és kizárólag segélyezésre használható, évenként kiosztásra kerülő alapítványi kamat összegét a pénztáros javaslata alapján a számvevőszék, a segélyezettek névsorát és az egyes segélyek összegét pedig évről évre a segélyosztó bizottság állapítja meg az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyásával.

2. A moratórium és a vele kapcsolatos törvényes rendelkezések következtében előállható minden nemű tőke, vagy kamat veszteség és elkerülhetetlen költség, mint jelenleg a Peti István-féle tartozás ügyében bírói ítélet folytán az egyházmegye által megtérendő perköltségek összege, amely az adós letagadása következtében az egyházmegyére hárult tőke veszteség, mindig ugyanazon alap terhére számolandó el.

3. Az 1891. évi szeretvai egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének 49—52. lapjain található és az ugyanazon jegyzőkönyv 21. sz. határozatával megerősített Özvegyárva Gyámügyi szabályzattal kapcsolatban mondja ki a közgyűlés, hogy a szabályzat szövegét a következőkben megváltoztatja:

(A szabályzat új szövegét lásd az I. sz. mellékletben.)

a. I. 9. „A gyámintézeti pénztárt az egyházmegye esperese minden évnegyedben feltétlenül megvizsgálja „helyett“ A gyámintézeti pénztárt a számvevőszék minden évben megvizsgálja.”

b. II. b. A közigazgatási államsegély igénybevételére vonatkozó rendeltetés töröltetik. És mondja ki a közgyűlés, hogy a közigazgatási államsegélyből az egyházmegyére eső rész a Közigazgatási pénztár jövedelmét képezze,

c. II. e. A belépési járulék, vagy „ törzsbetét“ fizetésére vonatkozó kötelezettség töröltetik. Érvényben csak az utolsó mondat marad: „Ha valamelyik lelkész az egyházmegyéből eltávozik, a gyámintézetnek többé nem tagja, ahhoz jogot nem tarthat, azonban az általa befizetett összegeket —kamat nélkül— visszakapja“. Javasolnám még ide bevenni a következő rendelkezést: „A visszatérítés összegét az érdekelt fél írásbeli kérelme alapján, a pénztáros javaslata szerint, az egyházmegyei számvevőszék állapítja meg.“

d. A II. f. pontja „Minden részvényes lelkész hozzájárul az intézet alapjához évi jövedelmének 2%-ával, mit e célra évenként az egyházlátogatóság kezei közé fizet ki az intézetbe lépéstől számított egymást követő 12 évi időtartamon át. Ha azonban a szükség úgy hozná magával, ez továbbra is fizetendő. Azon lelkész özvegy, vagy árvult család, mely mint ilyen előbb veszi igénybe a gyámsegélyeztetést, mintsem a részvénydíj fizetéssel kötelezett 12 esztendő letelt volna, a még hiányzó évekre a nyerendő gyámsegélyből a részvénydíjat megfizetni szintén köteles“. Ez a rendelkezés kimarad és helyette álljon a következő pont: „Minden államsegélyt élvező lelkész köteles hozzájárulni a Gyámintézet tőkéjéhez az egyházmegyébe való beerősítésétől számított 20 éven át alapfizetésének 1/2%-val (jelenleg 45 koronával), mit e célra évenként az egyházlátogatóság kezei közé fizet ki. Ha azonban a szükség úgy hozná magával — egyházmegyei határozat alapján — ez a járulék tovább is fizetendő. A nyugdíjas lelkész, özvegy, vagy árva a járulék tovább fizetésére még azon esetben sem kötelezhető, ha a fizetésre kötelezett gyámintézeti tag a 20 részletet még nem fizette volna is be.

e. A szabályzat II. g. pontjában foglalt (a birságpénzre vonatkozó intézkedés) töröltetik, mivel a birságpénzek és perköltségek a Közigazgatási pénztár bevételeit képezik.

f. A III. a. pontjában meghatározott 200 forint évi gyámsegély a további intézkedésig évi 500 koronában állapíttassék meg.

g. A kegyévekre vonatkozó III. b. pont alatti rendelkezés töröltessék, helyette jöjjön a következő szöveg: „A gyámsegély a lelkész halála után következő év január 1-től kezdve évenként utólagosan esedékes.“

4. Mondja ki a közgyűlés, hogy az egyházmegyei tisztviselők tiszteletdíját a Közigazgatási pénztár terhére a folyó évtől kezdve a következő összegekben állapítja meg:

1. Esperes tiszteletdíja	3.000 korona,	
reprezentációs és utiátalánya	2 000 korona, - együtt	5.000 K.
2. Papi főjegyző tiszteletdíja		1.000 „
3. A 2 papi jegyző	„	400 „
4. Ügyész	„	2.000 „
5. Pénztáros	„	4.000 „
6. Nyugdíjintézeti és közalapi pénzkezelő tiszteletdíja		1.000 „
7. Számvevő tiszteletdíja		1.000 „
8. Tanügyi bizottsági előadó tiszteletdíja		100 „

5. A Bernáth Zoltán alapítványának rendeltetésére vonatkozólag állapítsa meg az egyházmegye, hogy az alapítvány kamataival 10.000 koronára növeltsék és ha ezt az összeget eléri, kamatai az államsegélyt nem élvező lelkészek között osztassanak fel. Ha ilyen igényjogosult nem lenne, a több gyermeket taníttató lelkészek kapják.

6. A pozsonyi reform. diákinternátusnak a P. Horváth alapítvány folyó évi kamataiból 1000 korona segély utaltassék ki.

7. A P. Horváth alapítvány kamataiból még kiosztható segély ez évben 13 800 koronában állapíttassék meg.

8. A Horváth házalap kamatlába a javaslat 1. pontjában foglaltak keresztülvitele érdekében évi 4%-ban állapíttassék meg.

9. A rendes állami nyugdíjban nem részesülő 4 segélyezett az özvegy-árva gyámintézet jövedelméből ez évben is 1200 korona rendkívüli segélyben részesíttessék.

10. A gyűléstartási alapítvány kamatainak terhére a folyó évi egyházmegyei közgyűlés közébed költségét (bor nélkül) az egyházmegyei pénztár fizesse.

11. A Szabó András alapítvány kamatai 70 korona összegben kiutalhatók,

12. Az egyházmegyei jegyzőkönyvekért szedett járulék a jövő 1937 évtől kezdve egyházközségenként 20 koronára szállíttassék le.

13. Vegye tudomásul és hagyja jóvá a számvevőszék a teol. internátus alap 100.000 korona tőkéjének az egyházmegyei

pénztárban történt elhelyezését és a kezelésére vonatkozólag a főtiszteletű Püspök ural megkötött egyességet.

14. Vegye tudomásul és erősítse meg a számvevőszék az ungvári földek bérlőjével kötött bérszerződésnek újabb hat évre történt megújítását.

15. Végül az 1935. évi egyházmegyei közgyűléstől nyert megbízatás értelmében beterjeszti az egyházmegyei pénztárban kezelt alapok keletkezésére és rendeltetésére vonatkozó történeti adatokat. (Lásd a mellékletben II. sz.)

Számvevőszék az 1—15. pontokban foglalt javaslatokat helyesli és magáévá teszi és a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek jóváhagyásra és megerősítésre ajánlja.

K. m. f.

Szücs István s. k. esperes

dr. Kiss Bálint s. k.

Kőmives Sándor s. k.

Koncz Gyula s. k.

Benkő Lajos s. k.

Ujlaki Sándor s. k.

Kovács Dániel s. k.

7./b. Tárgyaltattott az egyházmegyei számvevőszék 1936. évi szeptember hó 23-án Nagykaposon tartott gyűlésének jegyzőkönyve:

1. Pénztáros bemutatja az egyházmegyei özvegyárva gyámintézet új alapszabály tervezetét a régivel összehasonlítva (lásd az 1891. évi őszi em. közgyűlés jegyzőkönyvét 49—52. lapokon).

Számvevőszék az alapszabálytervezetet változtatás nélkül elfogadja és a közgyűlésnek megerősítésre ajánlja.

2. Olvastattott a bajánháza egyház kérelme, melyben a templomépítés költségeinek fedezésére 30 000 korona összegig terjedő egyházmegyei kölcsön felvételének engedélyezését kéri.

Számvevőszék a kellően felszerelt kérelmet teljesíthetőnek tartja és a kölcsön felvételének engedélyezését a közgyűlésnek javasolja.

3. Olvastattott a nyarádi egyház kérelme, amelyben a templomépítésből eredt adósságainak fedezésére az egyház 474 korona összegű templomalapi tőkéjének felhasználására és 6.000 korona kölcsön felvételére kér engedélyt.

Számvevőszék véleményezi a templomalapi tőke felhasználásának engedélyezését és ilyen értelemben tesz javaslatot az egyházmegyének, a kölcsön felvéte-

lének engedélyezéséhez azonban szükségesnek tartja a törvényes előírások betartását. Ezért a kérelmet csak akkor teljesítheti, ha a jegyzőkönyvbe felvétetik a névszerinti szavazás részletezése a szavazók nevének feljegyzésével és csatolva lesz a jegyzőkönyvhöz a beadványban megemlített három éven át beszéendő 2.000—2.000 koronáról szóló egyházi adó-kivetés a presbitérium és közgyűlés által megerősítve.

4. Olvastatott az egyházmegyei számvevő jelentése az egyházközségek 1935. évi számadásairól.

Miután a számadások mind rendben vannak, azokat a számvevőszék jóváhagyja és megerősítésre ajánlja.

5. Pénztáros jelenti, hogy esperes ur az elmúlt évi szeptember - december hónapokra államsegélyt nem kapott. Ugyanerre az időre esperesi fizetés sem lett részére folyósítva. Miután esperes ur hivatalos kötelességeit a nevezett időben is végezte, javasolja, hogy az esperesi fizetésből az állam által visszatartott összeg pótoltsék ki az em. pénztárból a közigazgatási pénztár terhére.

Számvevőszék a javaslatot magáévá teszi és ilyen értelemben tesz előterjesztést az egyházmegyei közgyűlésnek.

K. m. f.

Szücs István s. k.
esperes

Kőmives Sándor s. k.

Kovács Dániel s. k.

Nyomárkay Sándor s. k.
em. gondnok

Ujlaki Sándor s. k.

Dr. Kiss Bálint s. k.

Koncz Gyula s. k.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék jegyzőkönyveiben foglalt előterjesztéseket és javaslatokat határozati erőre emeli.

8. Olvastatott a következő jegyzőkönyv az ungi reform. egyházmegye *segélyosztó* bizottságának 1936 évi szept. hó 23. napján Nagykaposon tartott üléséről.

Jelen voltak az alólirottak :

Szücs István esperes-elnök a tanácskozást megnyitja és felhívja az egyházmegyei pénztárost, hogy a beérkezett segélykérvények előterjesztésével tegyen javallatot a kiosztásra kerülő alapítványi kamatokból végezhető segélyezésre vonatkozólag.

Pénztáros előterjesztésére a kérvényekben előadott indokok mérlegelése után a segélyosztó bizottság a következő javaslatot terjeszti a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés elé:

1. A P. Horváth Mária alapítvány kamatainak a lelkészeket és tanítókat illető részéből kiosztható ez évben 8900 K. Ebből segélyt kap: Bodnár Lajos 900, Csomár Béla 400, Egyed Béla 600, Erdélyi Mihály 400, Haraszy Károly 400, Juhász Imre 900, Kőmives Sándor 900, Nagy Gézané 300, Rácz József 250, Szakal István 250, Ujlaky Sándor 700, Nagy Miklós 500, Ónody Géza 600, Orémus Kálmán 700, Szakal Elek 250, Szanyó Sándor 250, Ónody Zoltán 600 koronát.

Nem segélyezhetőek ez alapítvány terhére az alapító levél rendelkezései szerint: özv. Vass Györgyné, K. Bacskay Erzsébet, özv. Minay Zsigmondné, Maksa Etelka.

2. A P. Horváth Mária alapítványnak az egyházakat illető részéből kiosztható ez évben 8.900 korona. Segélyt kap: A nagykaposi egyház (utolsó részlet) 2 000 ö.k.t. Beretkei árvaház állandó segélye 1000, A Pozsonyi Diákinternátus 1000, Bajánháza (6000 koronát úgy, hogy négy évi részletben kapja meg) 1500, Bátfa 300, Bés 400, Iske 500, Lucska, a kiadásait, amelyek a segélyre jogosulttá tennék, nem igazolta, Szeretva 300, Palló 500, Salamon 300, Szirénfalva 300, Vaján 300, Veskóc 300, Sárosmező a munkából, amelyhez segélyt kér, még semmit sem végzett el, Csepely 200 koronát.

3. A Tóth Lajos harangalapítványból a templomát javító szürtei egyházat 4000 korona tőke segélyre ajánljuk, ebből 3000-et a renoválás során már el is használt.

4. A Szabó András alapítvány 70 korona kamatait ez évben is Kőmives Sándor debreceni orvostanhallgató kapja.

K. m. f.

Nyomárkay Sándor s. k.
em. gondnok

Kőmives Sándor s. k.

Dr. Kiss Bálint s. k.

Kovács Dániel s. k.

Szücs István s. k.
esperes

Ujlaki Sándor s. k.

Sutka Kálmán s. k.

Szekeres István s. k.

Koncz Gyula s. k.

Egyházmegyei közgyűlés a segélyosztó bizottság javaslatát határozati erőre emeli és pénztárost a segélyek kifizetésére utasítja.

9. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökének jelentése az 1935/36 iskolai évről.

Egyházmegyénk mult évi tanügyi állapotában semmi lényegesebb változás nem történt. Tanítóink dicséretre méltó buzgólkodása folytán iskoláink legnagyobb része nemcsak, hogy megtartotta az előző évben elért fokozatot, hanem egyes helyeken határozottan javulás is észlelhető, amennyiben a kitűnő iskolák száma 10 ről 11-re emelkedett, az elégségesek pedig jó osztályzatuakká lettek, illesse őket ezért elismerés.

Midőn azonban az elért szellemi eredményt kiemelem, a hiányokat is meg kell említenem, amelyek itt-ott, — sajnos — még léteznek, de ezek már az iskolafenntartó egyházak szegénységére vezethetők vissza. Az iskolafenntartás gondja sok nehézséget okoz még a jobb helyzetben levő egyházaknak is, nagyon is igénybe veszi anyagi erejüket, ezek azonban ha nehezen is, de szívesen viselik a terheket, csakhogy az „egyház veteményes kertje” megmaradjon s dicsekedésüknek méltó tárgya legyen. Nem így a kisebb s a szegényebb állapotú egyházak, ezek már panaszkodással s zugolódás között teljesítik így-amúgy a rájuk nehezedő terheket s a fenntartói jogot és köteleiséget lassan, de biztosan kiengedik csúszni a kezükből. Különösen vegyes vallású községekben, hol a közös erővel építendő állami vagy községi iskola létesítésére kilátásba helyezett állami szubvenció is szinte csábítja őket. Sajnos, így van ez, különösen a szlovák vidéken, ahol már alig van felekezeti iskolánk.

Az igazgatói tiszteletdíj is sok - sok zugolódásra ad okot, Bár fel van véve a kraj. úradhoz betérjesztett iskolai költségvetésbe az úgynevezett „Sanáčny fondból” ennek, valamint a többi iskolai teher tételnek fedezésére évről-évre mindig kevesebb összegű segély utaltatik ki, míg lassan az is megszűnik és ez a teher is csak a fenntartó egyházakra fog nehezedni. Méltán aggodalommal tölthet el bennünket e körülmény, vajjon nem mesterséges előidézője-e ez is iskoláink lassú megszűnésének?

Egy dolog azonban, — a körzeti polgári iskolák felállítása, melyekbe be lesznek utalva 5—6—7 és 8-ad osztályos növendékeink—, mintha biztató reménnyel töltene el bennünket a teherviselés csökkenését illetőleg, mert ez a II-ik tanterem és tanerő fenntartásával járó terhek megszűnését kell, hogy hozza

magával, amely esetben második tantermeink fölszabadulnának és ref. otthon, kulturház céljaira lennének fölhasználhatók. Most ismét a sólymosi iskola felett húzták meg a halálharangot. Itt az egyház hívei oly szegények, hogy teljesen képtelenek a maguk erejéből új tantermet építeni, a jelenlegi ugyanis nem felel meg a mai követelményeknek s az állami hatóság, amint tudom, rövidesen beszünteti annak működését. Idáig is, — már egy pár éve — csak a saját felelősségére, államsegély nélkül működött az egyházi iskola.

Ott van a jómódu pályini egyháznak senki és semmi által nem gáncsolt, jól felszerelt iskolája, megfelelő tanítói lakása, üresen áll mindkettő, mintha letűnt dicsőségről beszélne.

Már második éve tanító nélkül vannak a kiírt pályázat mindig meddő marad. A hívek sem igen igyekeznek betölteni az üresedésben levő tanítói állást, mert mint mondják, az áll. iskola felállításával oly nagy teher nehezedik rájuk, hogy ennek viselése mellett a saját iskolájuk fenntartásával járó terheket nem bírnák. Pedig ennek az egyháznak minden lehető el kellene követnie, még áldozatoktól sem volna szabad vissza-riadni, csakhogy régi jó hírnevü iskoláját megtarthassa.

Egyházmegyénk többi iskoláiban az elmúlt iskolai évben a tanítás lankadatlan buzgósággal folyt az egész iskolai év folyamán, kivéve néhány helyet, ahol himlő járvány miatt 1—2 hétig szünetelt a tanítás, mint Szürtében, Palágyban és Bésben. A sólymosi iskolában František Černý huszita vallásu nyug. tanító működött ideiglenes minőségben, ki államsegély nélkül, csupán a hívek buzgó áldozatkészségére támaszkodva végezte munkáját jó eredménnyel és pedig nemcsak a hittan és ének tanításnál, (?) hanem általában a többi tantárgyaknál is. Bésben az énektanítás és fegyelmezés nem megfelelő s *ennek dacára mégis jó (?) érdemjegyet nyert az iskola.*

Két tanerős iskolánk volt a következő helyeken: Bező, Zahar, Jenke, Palágy, Szürte, Kistrát, Vaján és Bés.

VIII évfolyamuak voltak az iskolák Solymost kivéve mindenütt. Az iskolák nyelve magyar, kivéve a néhány szlovák ajku egyházat.

A vallás és énektanításra kiváló gond fordított Bés kivételével. Tanítóink ismert buzgósága itt is megállta helyét. Voltak helyek, ahol a hittant a lelkészek, az éneket pedig a tanítók tanították, mint Nagykaposon, Csicsërben, Szürtében az

I—III. osztályokban a lelkész, a felsőbb osztályokban a tanító, továbbá Kísrátban. Összhangzatos éneket Bés kivételével mindenütt tanultak. A kiszabott tananyagot Bés kivételével mindenütt elvégezték.

Az iskola szellemi állapota igen jó volt a következő helyeken: Bezőben a Jencso Józsefé, Nagykaposon, Csicszerben, Vajánban a Szanyó Sándoré, Veskócon, Pallóban, Palágyban az Ónody Gézáé, Salamonban, Szürtében a Bornemisza Sámuelé, Kísrátban mindkettő, egyebütt jó.

A tanterem és udvar tisztántartásáról, a tanterem fűtéséről és a növendékek részére szükséges ivóvizről iskolaszolgák által történt gondoskodás,

Az iskola felszerelése hiányos Zaharban, Ungnyarádon, Bésben és Solymoson.

Az iskola felszerelésére különböző összegeket fordítottak a következő helyeken: Ungnyarádon 1170 ök, Csicszerben 150, Bésben 4854, Vajánban 1288, Veskócon 120, Pallóban harmóniumot vettek 3200 koronáért, Palágyban 1000, Salamonban 55, Szürtében 300, Kísrátban 400 koronát.

Lényegesebb javítás történt Vajánban 1628 ök összegben, Ungnyarádon a padokat és dobogót javították.

A szegény tanulóknak tankönyvekkel és tanszerekkel való ellátásáról Ungnyarádon az egyház gondoskodott, Nagykaposon a politikai község, Csicszerben szintén, Bésben részint az egyház, részint a község, Vajánban a község, ugyanitt a járási gondozó hivatal ruhákat osztott ki. Pallóban a község 350 koronát adományozott e célra, Palágyban az egyház, Salamonban, Szürtében, Kísrátban és Szirénfalván segélykönyvtár van.

Tanítói szakkönyvtár van a következő helyeken: Bezőben 55 kötet, Zaharban 45, Ungnyarádon 45, Nagykaposon 37, Csicszerben 23, Bésben 6, Vajánban 17, Veskócon 32, Mogyoróson 18, Pallóban 28, Palágyban 98, Salamonbn 22, Szürtében 20, Kísrátban 25, Szirénfalván 10, Jenkén 28.

Ifjusági könyvtár van: Bezőben 85 drb. Zaharban 55, Jenkén 65, Ungnyarádon 38, Nagykaposon 47, Csicszerben 49, Bésben 30, Vajánban 163, Veskócon 20, Mogyoróson 37, Pallóban 34, Palágyban 136, Salamonban 40, Szürtében 40, Kísrátban 60 és Szirénfalván 19. Könyvtári alap nincs sehol sem.

Rajz, háztartás, konyhakertészet, fiú és női kézimunka megfelelő eredménnyel tanított.

Faiskola van: Ungnyarádon 50 drb. Csicsserben 28 drb. Kistrátban 100 drb. csemetével. Ugy ezeken a helyeken, valamint egyebütt — bár faiskola nincs— az oltást elsajátították a növendékek.

A „Szeretet“ című olvasókönyv a következő iskolákban volt bevezetve: Ungnyarádon 13, Nagykaposon 16, Csicsserben 10, Bésben 50, Vajánban 40, Pallóban 15, Palágyban 30 példány.

Állami, illetőleg községi iskolák vannak a következő helyeken: Vajkóc - Mátyóc, Bajánháza, Mokcsakerész, Bátfa, Gálocs, Csap, Ásvány, Salamon, Nagykapos, Iske, Pinkóc, Tasolya, Kereszt, Szenteske, Sárosmező, Felsőröcse, Sárosröcse, Sárosremete, Viszoka, Nagyszeretva, Palyin, Lucska, Zavadka, Kiszalacska, Szelmenc, Kelecseny. Ezeken kívül Nagykaposon, Szürtében, Csapban és Bajánházán szlovák állami iskola is van. Csapban és Pálócon szlovák polgári iskola. Ez iskolák legnagyobb részében a hittant és éneket a lelkészek tanították megfelelő és dicséretes eredménnyel. Tiszasalamonban Tóth Miklós tanított. Szirénfalván nem volt hittantanítás, Szelmencen Tamás Béla tanító, Sárosmezőn Horovčák Pál diakónus megfelelő eredménnyel. Heti óraszám volt Csapban 6, Ásványban 4, Nagykaposon 4, Sárosmezőn 4, Pályinban 4, egyebütt 2. A csapi szlovák állami iskolában a tankötelesek száma 22 fiú, 24 leány, összesen 46, itt a heti 2 óra nem elegendő. A tanítás nyelve magyar volt. A szürtei szlovák állami iskolában a tanköteles gyermekek száma: 22 fiú, 12 leány, összesen: 34. A bajánházi szlovák állami iskolában a tanköteles gyermekek száma: 3 leány.

A csapi lelkész az ottani szlovák polgári iskolában, a bajánházi lelkész pedig a pálóci szlovák polgári iskolában tanította a hittant és éneket dicséretes eredménnyel. Tankönyvül használták: Soós Kovács Osztényi és Pálóci Cinke István könyveit, illetőleg Balázs János „Zo slova Božieho“ című könyvét, a Bibliát és énekes könyvet. Óradij volt 5'70 és 2 korona kilométer pénz.

A vallás-tanítást énekléssel és imádkozással kezdték, ugyanígy végezték. A növendékek az istentiszteleten minden alkalommal résztvettek, valamint a reformáció emlékünnepén is, részint a templomban, részint az iskolában megtartott ünnepélyén.

Konfirmált: 53 fiú, 74 leány, összesen: = 127.

A statisztikai kimutatást a következőkben terjesztem elő:

A reformátusok lélekszáma: 13.855.

A ref. mindennapi tankötelesek száma: fiú: 1145, leány: 1199, összesen: 2344.

E létszámból saját iskolánkba járt: fiú: 527, leány: 562, összesen: 1089.

És pedig az I. osztályba 76 fiú, 74 leány, II. o. 77 fiú, 87 leány, III. o. 73 fiú, 69 leány, IV. o. 75 fiú, 78 leány, V. o. 80 fiú, 59 leány, VI. o. 71 fiú, 91 leány, VII. o. 52 fiú, 65 leány, VIII. o. 23 fiú, 39 leány. Összesen: 527 fiú, 562 leány, együtt: 1089.

Más vallású iskolába járt Bezőben 2 fiú. Községi vagy állami iskolába járt 574 fiú, 611 leány, összesen: 1185.

Polgári vagy középfoku iskolába járt: 44 fiú, 26 leány, összesen: 70

Más vallású járt hozzánk: róm. és gör. kath. 45, fiú, 36 leány, izr.: 19 fiú, 17 leány, összesen: 64 fiú, 53 leány, összesen: 117. Mulasztott félnapok száma: 8.788 ig., 558 igazolatlan. A tanítás nyelve magyar 13, szlovák 4 helyen. Az iskola szellemi állása: igen jó: 11, jó: 14. A tanítók összes száma: 25. Férfi: 19, nő: 6. Rendes: 18, ideiglenes: 7. A tanítók fizetése: egyháztól: 51.511 kor., államtól: 307 735 kor.

Lakás van 18 helyen, jó mind.

A tantermek száma: 21. Megfelelő: 19. Nem megfelelő 2.

A felszerelés teljes 15 helyen, hiányos 4 helyen.

A felszerelés értéke: 65.000 čk. Könyvtári kötetek száma: Tanítói: 57, iljusági: 912.

Nem magyar nyelvű iskolába járt: 75

Határozati javaslataim a következők:

1. A bési iskola tanítója szigoruan utasittatik, hogy a hittan és énektanításra, valamint a fegyelmezésre nagyobb gondot fordítson.

2. Amennyiben a „Szeretet” c. olvasókönyv használata a magyar nyelvű iskolákban kötelező, rendbirság terhe mellett utasittatik ennek kötelező használatára minden tanító, aki még eddig be nem vezette.

3. Miután a statisztikai táblázatok kitöltésénél még mindig történnek hibás bejegyzések, felületességek, figyelmeztetnek egyes isk. látogatók annak pontos kitöltésére, mivel ellenkező esetben azok pótlás, illetőleg a valóságnak megfelelő adatok bejegyzése céljából címükre vissza lesznek küldve,

Egyházmegyei közgyűlés a tanügyi bizottság elnökének gondosan összeállított évi jelentését tudomásul vette, javaslatait határozati erőre emelte, fegyelmi büntetés terhével kötelezve az érdekelteket a rendelkezések pontos betartására.

10. Olvasatott a következő belmissziói jelentés:

A belmissziói jelentés alapját képező belmissziói kérdőívek az 1935. évről nagyon körülményesen és elkésve jutottak el hozzám. Ez évben bevezetett ujtás, a kérdőíveknek az egyházlátogatóság által szétküldése és a látogatások alkalmával történt kitöltése, nem a legjobbnak ígérkező rendszer. Öt egyházlátogatási járásunk közül csak 3 járás egyházlátogatói töltötték ki az ivateket, míg a többiek nem kapták meg a nyomtatványt és így a jelentést is csak utólagosan küldhették be. Az egyházlátogatások alkalmával nincsen annyi idő, hogy a kérdőívnek minden kérdését alaposan megfontolja a presbitérium s így a jelentés sem nyújthat alapos áttekintést a gyülekezet belmissziós munkájáról. Alkalmasabb és úgy látszik a legjobban beváló rendszer az, hogy a kérdőíveket továbbra is a belmissziói előadó küldje szét és az egyházak külön gyűlés tárgyául tűzzék azt ki és alaposan vitassák meg az egyes kérdéseket és fűzzék hozzá a maguk indítványait, megjegyzéseit.

Mint minden jelentésnél, ugy a belmissziói jelentésnél is azt várja a közgyűlés, hogy lehetőleg hü képét rajzolja meg egy év munkájának. A jelentésnek pedig bele kell kapcsolódnia az elmúlt évi jelentésbe, mert csak így állapíthatjuk meg, hogy vajjon egy állandóan friss vízzel csobogó, életet diktáló folyó mellett halad-e az utunk, vagy pedig csak körbe járunk egy mindég egy helyben álló tó partján, amelynek soha fel nem frissülő vize egyre posványosabbá, bűzősebbé válik s a benne lévő élő lények is lassu vegetálásra, haldoklásra vannak ítélve. Vajjon az élni akarásunk megtisztító folyója é hát a belmisszió vagy pedig egy soha meg nem mozduló Bethesda tava, mely még az angyal szárnyának érintésétől sem akar újra felzudulni!?

Hogy a feltett kérdésre megfelelhessünk, fel kell tennünk a kérdést, vajjon az elmúlt évhez képest a belmisszió munkájában: 1. van-e haladás? 2. a hiányok lettek-e pótolva? 3. a határozatok keresztül lettek-e vive? 4. van-é olyan életre való elgondolás, amely használhatna egyházközségeinkben a belmisszió ügyének? E kérdések megvilágítása alapján óhaj-

tom jelentésemet összeállítani és megpróbálok Isten segítségével ha nem többet, legalább egy téglát letenni arra a fundamentumra, amelyen a belmisszió munkája fel akarja építeni a szivek és a lelkek mélyén az Istenországát.

Lássuk tehát, vajjon az elmúlt évhez képest a belmisszió munkájában van-e haladás!?

Haladásnak föltétlenül lennie kell, mert a belmisszió munkája megállást már többé nem ismer. A megindult munka nagy megmozdulással és református élni akarással bele kiáltja a világ zürzavarába, hogy igen is vagyunk, élünk és élni is fogunk. Nagy örömmel vesszük és olvassuk a tudósításokat, amelyek az egyes megmozdulásokról szólnak. Arcunkba csap a beregi és ugocsi halmokról és völgyekről a szél, fülünkbe csendül a felhívó szó, mely munkára hív, nyugalmunkból felkölt, mély álmunkból felráz. Hozza a Balaton környékéről a magyar kálvinista ifjuságnak értünk is imádkozó lelke üzenetét: „Fel barátaim drága Jézus zászlaja alatt”. Nagy megnyugvással vesszünk tudomást az erdélyi, jugoszláviai reformátusság nagy kitartással és ambícióval megindított missziói s külmisszió munkájáról, amelyek mellett nekünk sem lehet már tovább behunyt szemekkel elhaladnunk. Mindenfelé el van vetve a mag, lassan-lassan eltakarítódnak a világháboru okozta pusztulás romjai. És az omladékok közül ottan-ottan már ki is dugta fejét az ébredésnek, egy szebb és boldogabb kikeletnek, élni akaró hitünknek illatos ibolyája. Istent kereső ígét szomszédhozó lelkek gyulnak ki, mint pásztor tüzek az éjszakákban és világosságot árasztanak szét a sötétségben bűnben járó világba. A Szentlélek tüze és újjászülő ereje megkezdte munkáját és mindenfelé árasztja már világosságát. Ahol pedig világosság van ahová a lélek fénye elhat, ott föltétlenül ki kell kelni a mának, ott föltétlenül kell lenni a haladásnak. Haladás, lassu előre törés egyházmegyénkben is tapasztalható. Vasárnapi iskola már 15 helyen működik. Egyházmegyénkben is kezd a köztudatba átmenni, hogy nekünk is meg kell hallanunk az időök szavát és ha még nem minden helyen is, de a legtöbb gyülekezetben folyik is már valamilyen munka. És bizony-bizony egy-két helyen az idősebb lelkészek túlhaladják a fiatalos hévben és lelkesezésben az ifju lelkészeket és próbálkoznak gyülekezetük minden tagjával kapcsolatot létesíteni. Haladást mutat már az is, hogy a belmissziói kérdőívek minden egyházközségből beérkeztek.

A belmissziói munkáról szóló rendszeres kimutatásra jelentésemben külön nem terjeszkedem ki, azzal az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján az esperesi jelentés foglalkozik. Az előhaladás hü képét adja a jelentésemhez csatolt összesített kimutatás, -amelyből összevetve az 1934 évivel- csupán egy pár tételt ragadok ki. A múlt évben vasárnapi iskola 5 volt, az ez évi kimutatásban már 15 szerepel. Énekkar 16 volt és 22 van és 4 helyen vegyes kar is működik. Leány egyesület volt 7, van 9. Ifjúsági kör 6 volt, jelenleg van 7. A következő egyházakban Palágy, Gállocs, Palló, Csepely, Bés, Iske azonban csak vallásos estély tartatik, semmi más belmissziói szerv kiépítve nincsen sőt Gálocson, Csepelyben, Iskén és Bésben még énekkar sincsen mégis az utóbbi azt feleli a kérdőíven arra a kérdésre, hogy mik a tervei a továbbiakra? „a munka tovább folytatása.” Ne vegye tőlem rossz néven az egyház vezetősége, ha megkérdezem, hogy vajjon mit akarnak tovább folytatni mikor még el sem kezdtek semmit sem!?

Igazi haladásról tehát csak akkor lehet lesz szó, ha már minden helyen, akár milyen formában is, de megindult a munka és kapcsolat létesült a gyülekezet minden tagjával, még abban az esetben is, ha a lelkész teljesen önmagára van utalva a munkában és senki nem is jön segítségére.

Az előre haladás egyik feltétele, hogy a munka megindításának és folytathatásának akadályait elhárítsuk az utból. Segítő kezekre majd találunk a gyülekezet tagjai között.

Itt térek rá, hogy a hiányok lettek-e pótolva, történtek-e lépések a missziói munka intenzivebbé tétele érdekében? Mert fontos, hogy a gyülekezet tagjainak, kik a munkára hivatottságot éreznek, alkalom adassék némi gyakorlati oktatás révén a segítségre.

A múlt évi jelentésemmel kapcsolatban határozattá lett azon javaslatom, hogy a belmissziói munka intenzivebbé válása végett a lehetőséghez képest rendeztessenek továbbképző tanfolyamok, tartassanak ifjúsági, presbiteri, körzeti konferenciák is, amelyekben szűkebb körökben összegyűlve, egymás lelke által építsük és tanítsuk egymást, mondjuk el bajainkat, lelkesítsük a csüggedőt és erőt öntsünk a lankadóba.

Sokszor halljuk azonban az ellenvetést: minek azok a konferenciák, minek azok az összejövetelek!?

Ma már szükségtelen vitázni e felett, csak azt kell meg-

állapítanunk, igen is meg kell azokat tartani, be kell azokat vezetni, mert szükségünk van rá. Figyeljük meg az Actió Catholica működését, azok már nem vitáznak felette, hogy kell-e vagy sem az ilyen megmozdulás, hanem egyenesen életszükségletnek tartják azt és megragadnak minden alkalmat, hogy hitük fegyvereivel minél eredményesebben harcolhassanak ellenünk s minél mélyebbé tegyék hiveik között a katólikus öntudatot.

Szükségünk van az összejövetelekre, különösen a kisebb körzetekben való úgynevezett *körzeti konferenciákra*, mert ezen a helyeken összegyűlve legelsőbbben is megjelenésünkkel életjelt adunk magunkról a nagyvilágnak, hogy igen, mi is élünk. És ha egymás kezét megszorítjuk, érezzük, hogy a lélek szárnyakat ölt magára és megtelünk a Szentlélek csodákat művelni tudó szent lelkesedésével.

Sok szó esik manapság a református összefogásról, szerintem az összefogás lehetőségének egyik nagyon is nyomós eszköze a konferenciák tartása, ahol megismerjük egymást, kálvinista öntudatunk kimélyül és megbeszélhetjük azokat az utakat és módokat, melyeken el kell indulnunk. Mennyivel másképen állana a mi ügyünk is, ha egy-egy összejövetelünkön egységes programot állapítanánk meg, amelynek alapján egy uton haladva indítanánk el a téli időszak belmissziós munkáját. De nem csak *a konferenciák szükségesei*, hanem szükséges, — mert itt kell elkezdenünk a dolgot — *a munkára előkészítő tanfolyamok tartása is*. Nem lehet eléggé ismételni azt az utasítást, amelyre a kerületi előadó úgyszólván minden felhívásában figyelmeztet, hogy még áron is vegyük meg és ragadjuk meg az alkalmat az ilyen tanfolyamok látogatására. Egyizben egyházmegyénkben is volt már egy nagyon szépen sikerült vasárnapi iskolai tanfolyam, az elmúlt évben megint volt alkalmunk ilyen tanfolyam tartására és bizony csak a mi kényelmeskedésünkön mulott, hogy a tervet valóra nem váltottuk. Télről őszi, ősziről téli halogatjuk. Itt az alkalom és semmi akadály nem lehet annak, hogy azt a teljesen előkészített tanfolyamot, amelynek már a programja is megvan és előadói is készen vannak a munkával, amint az egyházmegye lelkész és tanítói értekezlete szept. 17-én ki is mondotta, még október hónapban megvalósítsuk.

Ugyancsak több helyről megnyilvánult óhaj, hogy egyes központi fekvésű helyeken rendezzünk úgynevezett *református*

napot. Soha nem volt olyan nagy szükség az ilyesmire mint napjainkban, sőt nemcsak szükség, hanem alkalom is van rá. A protestáns világ ez évben ünnepli a Kálvin Instituciójának 400 éves évfordulóját. Milyen üdvös lenne egy református nap tartásával ugy igehirdetésben, mint ismeret terjesztő előadásban a Kálvin ünnepély megrendezése.

Ezek volnának ezek az eszközök, melyek hivatva lennének a missziói munka útjában álló akadályokat elgördíteni és a missziói munkát intenzívebbé téve a református öntudatot kimélyíteni, a református összefogás gondolatának szolgálatában. Ezen az úton haladva Isten csodálatos lelke egy akaratra hozhatna minket és elérhetnénk a lélekben való összefogás mellett az anyagiakban való megerősödést is — talán az egymás terhének hordozás, egymás segítése útján.

Sokan azt mondják erre, hogy terveket tudunk mi szöni, szavakban írásban tudunk mi programot is adni, csak a kivitelben nem megyünk semmire. Egy dunamelléki tanító azt írja egyik levelében, hogy ne beszéljünk már annyit, hanem tegyünk is valamit. Rajtunk mulik és minket fog vádolni érte a lelkiismeret hacsak a szépen megfogalmazot definíciók és összeállított tervek labirintusáiban vegetálunk és nem lépünk a tettek terére, *mert a belmisszió nem terveket és szavakat kíván tőlünk, hanem tetteket.*

A missziós munka sikerét nagyban elősegíti a sajtó. A reformáció sikerét református hit, az öntudatos hitvallók és a sajtó biztosította. Az Actio Catholica ugy akar eredményessé lenni, hogy utánoz bennünket és főként a sajtó útján dolgozik. Elárasztja a maga hiveit ingyenes katolikus traktátusokkal. Soha nem volt szégyen a mások által is felhasznált harci eszközök használata. És ha a saját bevált fegyverünket fordítják ellenünk önmagunk elleni bűn volna, ha újra fel nem vennénk régi harci eszközeinket a védekezésre. Minél több hitet növelő kálvinista öntudatot felébresztő irattal traktátussal kell ellátni a hiveinket. Ez irányban is tettem javaslatot, felterjesztéssel éltünk a Főtiszteletű kerülethez, hogy tegye lehetővé a szlovák nyelvű traktátusok kiadását, mert szlovák ajku hittestvéreink lelkészeik és tanítóik útján szintén sóvárogva kiáltják felénk: adjatok nekünk anyanyelvünkön megírt lelki táplálékokat. Én hiszem, hogy ha volnánk ilyenek, nem uralkodnának annyira a szekták sem. Most a múlt évben előterjesztett javaslatom

alapján ismételten kérem, hogy egyházmegyénk karolja fel az iratterjesztést és tegye lehetővé, hogy a belmissziói előadó, ahol megjelenik a gyülekezetek meglátogatása végett, adhasson ingyenesen is ezekből a szellemi termékekből az illető gyülekezetnek.

Nem mulaszthatom el a figyelmet felhívni a belmisszióval szoros összefüggésben lévő külmisszió fontosságára sem.

Az elmúlt évben nagy lelki gyönyörűséget nyújtott mindnyájunknak az a beszámoló, melyet Nagykaposon és Csapon vallásos este keretében Molnár Mária tartott. A beszámolóból megtudtuk, milyen a szó legszorosabb értelmében vett apostoli munkát végeznek misszionáriusaink. Gondoljunk azért mi is a külmisszió nagy jelentőségű munkájára és a kárpátaljai egyházkerület példára adjuk oda mi is a vasárnap délutáni perselyek jövedelmét a pogány misszió céljaira. És ha sokat nem tudunk is adni, legalább a perselyekbe erre a célra befolyó filléreket jutassuk el az illetékes helyre azzal az imádságos kérésünkkel, hogy tartsa meg az Ur Isten számos éveken keresztül a mi Molnár Máriánk életét és sok sok ilyen szent lelkesedéssel teljes nőt állítson még az Ur munkás képen az ő szőlőjébe.

Indítványozom, hogy mondja ki közgyűlésünk ismételten a *körzeti* presbiteri és ifjusági konferenciák rendezését, a vasárnap iskolai kurzusnak októberben való megtartását és Ref. Nap rendezését. Az iratterjesztés céljaira szavazzassék még 300 korona. Felterjesztésünkkel keressük meg a Főtiszteletű Egyházkerületet, hogy sürgős intézkedés tétessék úgy magyar, mint szlovák nyelvű hiterősítő vallásos iratok (traktátusok) készítésére, ezek között első helyen az énekes könyv kiadására. A belmissziói előadó kiszállásai alkalmával az utiköltség addig, míg erre a célra a konventi pénztár fedezetet a költségvetésébe beállított összegből ki nem utal, az egyházmegyei pénztárból előlegeztessék. A vasárnap délutáni persely a külmisszió céljaira legyen fordítva.

A szlovenszkói ungi református egyházmegyében végzett belmissziói munka számokban kifejezve 1935. évben:

Minden reggel van istentisztelet bibliaolvasással 10 helyen. Minden reggel van istentisztelet csak könyörgéssel 18 helyen. Hetenként 3-szor, 2-szer könyörgéssel van 10 helyen. Látogatják az istentiszteletet 710-en. Bűnbánati héten este és reggel is van istentisztelet 20 helyen. Tartottak ciklusos prédikációt

10 helyen. Vasárnap délután irás, vagy káté magyarázat van 29 helyen. Vasárnap délután csak könyörgés van 6 helyen. Fiók vagy szórványokban istentisztelet van 4 helyen. Ének és vallás tanítás 4 helyen van. A lelkész végezte a vallás és énektanítást 20 helyen. A heidelbergi kátét VII.—VIII. osztályban tanítják 4 helyen. A benmarasztás szokásban van 3 helyen. Az irást vagy kátét magyarázzák 3 helyen. Szórvány gondozás van 4 helyen. Szegények gondozása van 9 helyen. Betegek gondozása van 9 helyen. Vallásos iratterjesztés van 23 helyen. Szeretet 87 Biblia 180. Naptár 485 drb. fogyott el. Gyülekezeti könyvtár van 1 helyen. Emelkedőben van a vasárnap megünneplése 22 helyen. Reverzális javunkra 12. Reverzális kárunkra 9. Kilépés tőlünk 9. Átlépés hozzánk 7. Gyülekezeti otthon van 2 helyen. Világítható templom van 15 helyen. Házi istentisztelet van 5 helyen. Vasárnapi iskola van 15 helyen. Tagok 510. Vezetője lelkész 13, a tanító vagy más 2. Adakozás a teológiára: pontos kimutatás nincs, az összes járulékok befizetve. Árvaházra 3314'10 Kč Külmisszió 700 Kč. Egyebekre 779 50 Kč. Diktálás van még 28 helyen. Orgonaszó 7. Énekkar van 22 helyen 448 férfi taggal, vegyeskar van 4 helyen 97 taggal. Vezető a lelkész 3 helyen. Vezető a tanító 21 helyen. Használtatik a Ravasz-féle Ágenda 8 helyen. Cinke-féle 5. a régi 27 helyen. Orációval temetnek csak 17 helyen. Temetés prédikációval 18 helyen. A gyermekek megjutalmazása 2 helyen. A presbitérium belmissziói ügyekkel foglalkozott 21 helyen. Népszokás van 8 egyházban. Leánykör van 9 helyen. Tagok 161. K. I. E. van 7 helyen. Tagok 123. Vezető lelkész 14. Vezető tanító vagy más 3.

Szűrtén, 1936. szeptember hó 20.

Gencsy Béla

ref. lelkész, belmissziói előadó.

Egyházmegyei közgyűlés a belmissziós jelentést tudomásul veszi és az előadó javaslatait határozati erőre emeli azon megszorítással, hogy az egyházmegyei pénztár az előadó fuvarköltségének előlegezésére ez idő szerint fedezettel nem rendelkezik.

11. Olvastatott az ungi segélyegylet vezetőjének jelentése.

Egyesületünk működésének tizenkettedik éve, amelyről ez alkalommal jelentést teszek, minden nagyobb megrázkódtat-

tás nélkül telt el. Segélyezést mindössze egy ízben kellett teljesíteni. A díjak befizetése tekintetében sincsen különösebb aggodalomra ok, mert eltekintve 21 hátrálékostól (Abauj 9, Ung 7, Kung 3, Jogositott 2), akik összesen 3450 K val tartoznak, az elmúlt évben fennállott 10.000 K-nál nagyobb összegű kintlevőség részint befolyt, részint 2 tag kizárása következtében (900 K.) leírásba került.

Nagyobb nyugtalanságot okoz nekem a kamathátrálék 3122'10 K. összege különösen amiatt, mert ezzel majdnem teljes egészében egy adósunk tartozik, aki nem lelkes és bár a követelésünk a vagyonán telekkönyvileg első helyen van biztosítva, a mai moratóriumos és szanalásos világban mégsem látom a dolgot megnyugtatónak; annyi tény, hogy az ügyész urral együtt mindent elkövetünk arra nézve, hogy az egyesület károsodás ne érje.

A két kizárt tag egyházmegyénkből eltávozott — jogositottá vált — tag volt, akiknek a járulék tartozását annyival is inkább törölkötte és elengedhette az egyesület, mert ennek következtében sem az alapszabállyal, sem az előre elgondolt működési tervvel szemben nem történt sérelem, viszont az ilyen holteleven tagoktól való megszabadulás által az egyesület életképessége és cselekvő képessége vált meglehetősen erősebbé.

Meg kell még említenem, hogy a személyi kölcsönök nyújtására vonatkozó intézkedésünk teljes mértékben bevált, amit legjobban igazol az a tény, hogy a tagjaink minden nélkülözhető tartalékunkat állandóan igénybe veszik annyira, hogy az elmúlt év nagyobb felében állandóan átmeneti kölcsönt kellett felvennünk. Ez azonban semmi téren sem zavart nem jelent, sem nyugtalanságra való okot nem ad. Minden pénzünk állandóan gyümölcsözők és az egyesület mégis minden pillanatban fizetéképes.

Az elmúlt év pénztárforgalmát és az egyesület vagyoni állapotát 1935 szeptember 12-től 1936 szeptember 15-ig a zárszámadás következő kimutatásai tüntetik fel:

1. Segélypénztár:

Az eddig kimutatott I.—XVI. sz.

segélyezések összege

Kč 116,400'—

A XVII. sz. segély özv. Magyar

Bertalannénak

8.100'—

A mostanáig kifizetett segélyek összege

Kč 124,500'—

2. *Tartalék alap pénztára.*

<i>Bevétel:</i> Pénztármaradvány az elmúlt évről	Kč	57 761,20
Banki betétek kamata		31'40
Kötvény kölcsönök kamata		4 721'80
Késedelmi kamatok		154'20
A XVII. sz. segélyből tőkésítve		2.800'—
	összesen	<u>Kč 65.468'60</u>

<i>Kiadás:</i> Visszatérített kamat	Kč	44'40
Ideiglenes kölcsön kamata		60'—
Leírás a járulékokból		900'—
1 drb. gumi bélyegző		4'50
	összesen	<u>1.008'90</u>

Különbözet		64.459'70
Kintlevő kamatkövetelés		3.122'10
A tartalékalap összes vagyona	Kč	<u>67.581'80</u>

3. *Pénztár forgalom:*

<i>Bevétel:</i> Pénztármaradvány		754'—
Járulékokból befolyt		17.550'—
Tőketörlesztés		10.357'20
Átmeneti kölcsön		12.500'—
Kamatokból befolyt		4.907'40
	összes bevétel	<u>Kč 46.068'60</u>

<i>Kiadás:</i> Kifizetett segély	Kč	8.100'—
Kölcsön kiadva		27.100'—
Visszatérített kamat		44'40
Visszatérített járulék		100'—
Ideiglenes kölcsön tőkéből		10.500'—
Ideiglenes kölcsön kamatja		60'—
Bélyegzőért		4'50
	összes kiadás	<u>Kč 45.908'40</u>

A különbözet, mint banki betét 159'70

4. <i>Kint levő követelés:</i> Járuléktartozás	3.450'—
Kamattartozás	3.122'10
Együtt	<u>Kč 6.572'10</u>

5. *Vagyon mérleg:*

Vagyon:

Készpénz a Nagykaposi Dunabankban	Kč	159'70
Kötvényre kiadott pénz		73.950'—
Kamatkövetelés		3.122'10
Járulékkövetelés		3 450'—
	Együtt Kč	<u>80.681 80</u>

Téher:

A tartalékalap vagyona	Kč	67.561'80
Átmeneti kölcsön		2 000'—
Az esedékes XVIII. részletre kivetés		11.000'—
Előre fizetett járulék a XIX sz. részletre		100'—
	Együtt Kč	<u>80.681'80</u>

A tagsági helyek száma jelenleg 112, ebből kizárattott 2, betöltetlen 2. A tagok közül Ungi 48, K. ungi 11, abauji 28, jogosított 21. Lelkész 81, tanító 20, világi 7.

Jelentésem tudomásul vételét kérve vagyok

Vajánban 1936 szeptember 15.

kész szolgájuk:

Kőmives Sándor

reform. lelkész, az USE vezetője.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést jóváhagyólag vette tudomásul.

12. Az 1935. évi egyházmegyei közgyűlés 24.sz. határozatával kiküldött bizottság jelenti, hogy megjelentek a bési gyűlekezetben és az egybehívott közgyűlésen tárgyalták az iskolafejlesztés szükségességét. Fáradozásuk azonban eredménytelen maradt, bár mindent elkövettek arra nézve, hogy a bésieket felvilágosítsák vonakodásuk felelősségteljes és anyagilag is káros voltáról. A gyűlekezet megmaradt azon elhatározása mellett, hogy lemond az iskolafejlesztésről és a II. tantermet nem építi meg.

Közgyűlés a bizottság jelentését tudomásul veszi és határozatilag kimondja, hogy ha ezen eljárásból kifolyólag a bési egyházközséget valami anyagi károsodás érné, vagyoniilag azokat az egyháztagokat teszi fele-

lőssé, akik megakadályozták a II. iskola megszervezésének és a tanterem felépítésének megvalósítását.

13. A bési II. iskola megszervezése és felépítése tárgyában jelenti a bési lelkész, hogy a gyülekezet tagjainak felfogásában az em. bizottság kiszállása óta öröndetes változás történt, amennyiben újból megfontolás tárgyává tették az iskola ügyét és jobb belátásra jutva kimondották, hogy a II. tanítói állást fenn kívánják tartani és a szükséges II. tantermet is megépítik a jövő 1937. évben. A hozzávaló anyagi fedezet előteremtésére már most is lépéseket tesznek. Az építés költségeihez községi segély is kilátásba van helyezve. A II. tanítói állást ideiglenesen be is töltötték Pokorny Erzsébet tanítónővel. 1936/37. iskolai évre váltakozó rendszerrel való tanításra az állami iskolai hatóságtól már az engedélyt is megnyerték. Kéri ez újabb jelentés tudomásul vételét, az ideiglenes tanítónő alkalmazásának engedélyezését és a váltakozó tanításra a kivételes engedély megadása iránti kérelmüknek a főtiszteletű Egyházkerületre való felterjesztését.

Egyházmegyei közgyűlés a bési lelkész bejelentését tudomásul veszi, az építkezés előkészítésére és megkezdésére kért haladékot megadja és elvárja, hogy a bési egyház hívei anyagi teljes felelősségük tudatában ezen újabb elhatározásukat tényleg végre is hajtsák. A váltakozó rendszerű tanításnak a f. tanév végéig engedélyezése iránti kérelmüket pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületre.

14. A mult évi e. m. közgyűlés 31. és 38. jkvi. sz. határozatai értelmében 3 tagú bizottság küldetett Nagyszelmencbe az ottani áldatlan állapotok megszüntetése, a szükséges rend és békesség helyreállítása, új adókulcs, díjlevél, adókivetés, költségvetés, választói névjegyzék megkészítése és a roskadozó templomtető megvizsgálása végett. Bizottság 1935. nov. 4 én kiszállott a helyszínre s jelenti, hogy megbízatása szerint presbiteri és közgyűlésen elkészítette az új adókulcsot, díjlevelet, költségvetést, adókivetést, választók névjegyzékét, illetve megállapította és elfogadtatta az ezek elkészítéséhez szükséges irányelveket; végül a templomtető kijavítására is utasításokat adott a gyülekezetnek és minden téren megnyugtató ígéretekot kapva azzal a meggyőződéssel távozott, hogy Nagyszelmencbe végre visszatér az évek óta hiányzó nyugalom és megértés.

Közgyűlésünk jóleső érzéssel veszi tudomásul a nagyszelmenci gyülekezet kebelében már évek előtt felbomlott jórend helyreállítását és a békesség visszatérését. Egyuttal nyomatékosan figyelmébe ajánlja a lelkésznek úgy, mint a hiveinek, hogy hasonló pereskedésnek még anyagi áldozatok árán is elejét vegyék s Anyaszentegyházunk erkölcsi és anyagi javainak gyarapításán minden nemes eszközzel munkálkodjanak.

15. Olvastatott Magda Barna jelenleg Nagykaposon működő s.-lelkész kérvénye, melyben az ungi egyházmegyébe segédlelkészként bekebeleztetését kéri.

Bekebeleztetik.

16. Olvastatott Pogány Gusztáv ev. lelkész, eperjesi collégiumi igazgató, levéltárosnak egyházmegyénkhez intézett beadványa, amelyben kéri, hogy az egyházmegyénk tulajdonát képező Liber Ecclasiaet neki, a collégium felelőssége mellett, óvadék ellenében, vagy bármily feltétellel, tanulmányozás céljára bocsássuk rendelkezésére.

Egyházmegyénk e fontos és ritka értékű történeti kútforrást levéltárából kikölcsönözni nem hajlandó, hanem azt szíves készséggel megengedi, hogy kérelmező collégiumi levéltáros mostanában Haraszty Károly pályini (Palin, okr. Velké Kapušany) reformlelkésznél tanulmányozhassa a Liber Ecclasiaet.

17. A bajánházi református egyházközség templomépítés céljára 10.000 korona konventi segílyt kér.

Közgyűlésünk a kérvényben előadott indokok valódiságát igazolva pártolólág terjeszti fel a kérelmet a Főtiszteletű Konventhez.

18. Olvastatott Nagy Géza vajkóc-mátyóci lelkész, papi tanácsbíró betegszabadság iránti kérelme, illetve a főtiszteletű püspöki hivatalnak erre vonatkozó átírata.

Közgyűlés a kérvényezőnek időközben bekövetkezett elhalálózása folytán a kérelmet mint tárgytalant, leveszi a napirendről.

19. Olvastatott a Főtiszteletű egyházkerület püspökének 125/936. számú körlevele a Helvétia jótékony egyesület tárgyában.

Közgyűlésünk a Helvétia jótékony egyesület megalakulását tudomásul veszi. Azonban mivel az egyesület a Phönix biztosító intézet hatáskörében alakult és így ma már meg nem valósítható, azt a javaslatot terjeszti a főt. Egyházkerületre, hogy amikor annak az alkalmas ideje elérkezik, egyetemes egyházunk a magyarországi ORJÓ intézmény mintájára alakítson ilyen fajta intézményt.

20. Az egyesült nyarád · mocsár · kelecsenyi református egyházközség jóváhagyás és megerősítés végett beterjeszti újjáalakított, de a régi, korszerűtlennel értékben megegyező lelkészi díjlevelét 4 egyenlő, eredeti példányban, a régi díjlevel hiteles másolatával és a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatokkal együtt.

Közgyűlés az új díjlevelet jóváhagyja, megerősíti s ugyanezen célból a főtiszteletű Egyházkerületre is felterjeszti.

21. A nagyszelmenci egyház 4 eredeti példányban beterjeszti újjáalakított, de a régivel értékben egyező lelkészi díjlevelét, a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatokkal, valamint a régi díjlevel egy példányával együtt, kérve annak megerősítését.

Közgyűlés a nagyszelmenci egyház újjáalakított díjlevelét jóváhagyja és megerősítés céljából a Főtiszteletű Egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

22. Az anyásítás előtt álló kereszti leányegyház beterjeszti jóváhagyás és megerősítés végett 4 egyenlő, eredeti példányban lelkészi díjlevelét és a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatokat.

Közgyűlés a maga részéről jóváhagyja és megerősíti a kereszti egyház teljesen új lelkészi díjlevelét és azt hasonló célból a főtiszteletű egyházkerületre is felterjeszti.

23. Tárgyaltatott a kereszti leányegyház kérelme, amelyben a templom telkéből cca 600 □ öl terület eladásának engedélyezését kérik, arra való tekintettel, hogy a teleknek ez a része nagyobbára hasznavehetetlen területet s most alkalom adódna ennek jó áron □-ölenként 10 - 12 K. ért való értékesítésére.

Az egyházmegye közgyűlése hozzájárul a kérdéses telekrésznek a megjelölt áron való értékesítéséhez, azzal a feltétellel azonban, hogy a befolyt vételár mint egyházi földalap az egyházmegyei pénztár kezelésére lesz bízva és csak annak kamatai szolgálhatnak egyházi épületek karbantartására, vagy egyéb egyházfenntartási kiadások fedezésére.

24. Olvastaott Kudrác Mihály és társai inačovcei lakosoknak az egyházmegyei közgyűléshez intézet kérelme, melyben panaszzolják, hogy Černý Ferenc csehtestvér vallásu nyugalmazott tanító, — akit az egyházközség az elmúlt évben rendkívüli szükségből, ideiglenesen egy évre előkönyörgőül alkalmazott, — megbiztatásának lejártával sem hajlandó hivatalát és az egyházközségtől fizetesképen kapott természetbeni javadalmát (lakást és földeket) az ujonnan választott előkönyörgő tanítónak, Nyitray Józsefnek átadni. Panaszolják továbbá, hogy Černý Ferenc a lelkész tudta nélkül törvénytelenül gyűléseket hív össze, a felügyelő lelkész törvényes rendelkezéseinek nem engedelmeskedik és viselkedésével a f. évi szeptember 6 án templomi botrányt okozott. Kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy intézkedésével állítsa helyre közöttük a megzavart jórendet.

Egyházmegyei Közgyűlés lelkéri az Esperes Urat, hogy utasítsa a panaszlott nyugalmazott tanítót, illetéktelen egyházi működésének abbahagyására és egyuttal a használatában levő egyházi javak haladéktalan kiszolgáltatására, ami, ha 15 nap alatt meg nem történik, vegye igénybe Černý Ferenc ellen az egyházi törvények I. t. c. 5. § b. pontja alapján az állami hatóságok segédkezésést és eljárását is.

25. Csomár Zoltán kistráti lelkész beterjeszti Csomár Zoltánné sz. Záhorszky Judit kistráti tanítónő okmányait és kéri annak a hivatalos eskü kivétele után állásába végleges beerősítését.

Közgyűlés Csomár Zoltánné, sz. Záhorszky Judit kistráti nőtanítót okmányai alapján kistráti tanító állásába végleges minőségben beerősíti, tőle a hivatali esküt kiveszi és további működésére Isten áldását és segítő kegyelmét kéri.

26. Olvastatott és tárgyalatott a bezői lelkész előterjesztése és kérelme a temetőnek tőle elvett haszonélvezete tárgya-

ban. A temető használatát, amely emberemlékezet óta a lelkészt illette, a község 1934. év őszén tartott képviselőtestületi gyűlésén vették el a lelkésztől. A lelkész által ezen határozat ellen beadott felebbezést a járási-, majd az országos hivatal is elutasította. Kéri a közgyűlés felhatalmazását arra, hogy az elvont hasznélvezetet világi bíróság útján próbálja visszaszerezni.

Arra való tekintettel, hogy az egyházközség már két év óta birtokon kívül van és mert a temető telekkönyvileg is a község tulajdonát képezi — a közgyűlés nem látja eredményre vezetőnek a bírósághoz való fordulást és a lelkésznek ezt a lépést nem is javasolja.

27. Olvastatott a Főtiszt. és Mélt. püspöki hivatalnak a salamoni esperesi hivatalhoz intézett átirata a tibai és komoróci ref. hívek ama kérelme tárgyában, hogy rendelje el az egyházmegye a tibai templomban áprilistől szeptemberig havonként egyszer istentisztelet tartását.

Közgyűlés egyetemes református érdekeinkre tekintettel felkéri és elkötelezi a környező *pinkóci, bezői, felsőröcsei, lucskai és jenkei* lelkészeket, hogy a tibai templomban egymást felváltva áprilistől szeptemberig havonként egyszer istentiszteletet tartsanak. Fuvarszolgáltatásra a tibai és komoróci hívek kötelezettek el.

28. Lucska állandó káplán tartó jog iránti kérelme, a még 1929. november hó 10–11-én hozott 80/929. számú e. ker. határozat értelmében a konventhez felterjesztett iratokhoz csatolás céljára pártolólág terjesztetik fel a Főtiszteletű Konventhez.

29. Olvastatott Rác József felsőröcsei lelkésznek az esperesi hivatalhoz intézett jelentése arról, hogy a felsőröcsei és sárosmezői szlovák egyházak presbitériumai megtagadták a losonci teol. szemináriumra és a komáromi tanítóképezdére az Egyetemes Konvent által meghatározott lélekszám szerinti évi járulékok megfizetését, mivel ők, mint szlovák egyházak nem alkalmazhatják e két intézetből kikerülő növendékeket.

Közgyűlés fegyelmi vétség és végrehajtás terhe alatt elkötelezi mindkét gyülekezet presbitériumát a járulékoknak a legrövidebb idő alatt az e. m. pénztárba való befizetésére, mert a járulékok megfizetése

minden akár magyar, akár szlovák ajku gyülekezetre nézve mindaddig kötelező, amíg az Egyetemes Konvent legfőbb joghatósága alá tartozik.

30. A mult évi e. m. közgyűlés 20/II/8 és 47 jkvi számú határozatával kiküldött bizottság 1935 október 28-án kiszállván Gálocsba a presbitérium közbe jöttével megvizsgálta az egyház pénzkezelését és jelenti, hogy az egyház alapítványainak, alapjainak s tőkepénzeinek összege: 52.737 K, melyből 19.474 K, illetve tulajdonképen csak 15 000 K. Tárczy István gálócsi lakos birtokára harmadik helyen van bekebelezve, a többi 37.737 K. 23 drb. negyedéves váltóval van gyengén fedezve. Ezért a bizottság utasította az anyagilag felelős előljáróságot, hogy 1935 év végére minden váltóadósnak mondjon fel s a befolyó pénzt tovább kezelés végett helyezze el az e. m. pénztárba.

Az építészeti szakértő vizsgálata alapján bizottság a lelkészlakot valóban igen rossz állapotban levőnek, egészségtelennek minősítette s ezért a legsürgősebb építkezésre utasította a presbitériumot, amit az még 1936 ban feltétlenül foganatosítandónak meg is ígért.

Ezután 6 hónapra, május 15-én azt jelentette a lelkész az esperesi hivatalnak, hogy a kiszállás óta befolyt 21.869 K.-ból 17.000 K-t az e. m. pénztárba helyeztek, 4.869 K val lombard hadikölcsön tartozásukat fizették ki, a fennmaradó 10.790 K-ról pedig 6 váltót adtak az adósok az e. m. ügyész kezeihez, a többi tőkepénz betétkönyvön és házilag kezeltek. Jelentette ugyanekkor a lelkész azt is, hogy a lelkészlak építés megkezdése különböző okok miatt 1937 tavaszára halasztatott el.

Közgyűlés a kiküldött hármas bizottság jelentését tudomásul veszi és a foganatosított intézkedéseket jóváhagyja. A gálócsi egyház előljáróságát pedig utasítja arra, hogy a váltókból még ezután befolyó és betétkönyvön másutt kezelt tőkepénzeket is a magasabb kamatot fizető e. m. pénztárba helyezze el.

A lelkészlak építését megsürgeti s annak legkésőbb 1937 tavaszán feltétlenül megkezdésére az előljáróságot felelőség terhe mellett elkötelezi,

31. Palágy az egyház adósságainak rendezésére és a lelkész csűr ujjáépítésére 15 000 korona rendkívüli egyháziadót vetett ki, kéri annak megerősítését.

Közgyűlés a kivetést megerősíti.

32. Pinkóc templom renoválásával kapcsolatban rendkívüli adót vetett ki, kéri annak a megerősítését.

Amennyiben a kivetés sem a presbitérium, sem a közgyűlés előtt szabályszerűen letárgyalva nem volt, legalább is az iratokból ki nem tűnik, az iratok kiegészítés végett visszaküldetnek az egyház előljáróságának.

A templom renoválás iratai és a vállalati szerződések is jóváhagyó presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvekkel látandók el és haladéktalanul beterjesztendők az egyházmegyei építészeti bizottsághoz.

33. Bajánháza templomépítés céljaira 29.584 kor. összegű rendkívüli adót vetett ki, kéri a rendkívüli adókivetés megerősítését.

Közgyűlés a kivetést megerősíti.

34. Veskóc a behivatalnokok fizetését képező próventus és az egyházi adó igazságos kivetése céljára új adókulcsot készített és kéri annak megerősítését.

Közgyűlés az új adókulcsot jóváhagyja és megerősítés végett a főtiszt. Egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

35. Ungcsepely rendkívüli adókivetése templom és egyházi lakás renoválására 2.415 kor. 10 fill. összegben jóváhagyatik és megerősítettik.

36. A szürtei református egyházközség előljárósága engedélyt kér arra, hogy az 1936/37. iskolai évben tanterem hiánya miatt engedtessek meg iskolájukban a váltakozó tanítás a törvény által előírt tanítási óraszám teljes beállítása mellett. Jelelenti, hogy az állami iskolai hatóság kényszerhelyzetükre való tekintettel a váltakozó tanítást már engedélyezte is.

Közgyűlés a kérvényt pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületre.

37. Tárgyaltatott és jóváhagyást nyert a csicseri egyház „Kisrét” nevű 6 holdas ingatlanának, továbbá a „Makkos” nevű 7 holdas ingatlanának bérbeadásáról szóló haszonbérleti szerződés.

38. Gencsy Béla szürtei lelkész beterjeszti azt a bérszerződést, amelyet Niklov Pál Kamendzev bulgár kertésszel kötött, amelynek értelmében a lelkészi javadalmát képező földekből

10 magyar holdat 4 évre fenntartás nélkül bérbe adott. Kéri a bérszerződés tudomásul vételét és megerősítését.

Közgyűlés a bérszerződést jóváhagyja és miután annak feltételei a bérbeadóra nézve nemcsak a jelenben, hanem lelkészváltás esetén is feltétlenül előnyösek, a benne foglaltakat a csatolt presbitériumi határozat értelmében a bérleti idő egész tartamára fenntartás nélkül jóváhagyja és megerősíti. Tudomásvétel és ugyanilyen értelemben jóváhagyás végett a főtiszteletű Egyházkerületre is felterjeszti.

39. Barlók Mihály és társai nagykaposi lakosoknak a veskői egyházközség egyházi adókimutatása ellen beadott felebbezése

az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz tétetett át elintézés végett.

40. Csomár Béla ásványi lelkész a hátrálékos adók behajtása ügyében javasolja, hogy a hátrálékos adófizetőket az egyházlátogatóság mutassa ki az esperesnek, aki az e. m. ügyészét keresse meg a végrehajtás foganatosítása iránt.

Közgyűlésünk a javaslat felett napirendre tér, miután ez az eljárás ellentétben állana az egyházi törvények rendelkezéseivel és figyelmezteti a lelkészt, hogy a hátrálékos adók behajtása ügyében az E. T. I. t. c. 5. § c. pontja szerint járjon el figyelembe véve a hivatkozott törvénycikk a) b) d) pontjait is.

41. Szürte jelenti az e. m. közgyűlés 16/935. 12. 13. sz. határozatára, hogy a hátrálékos egyházi adók be lettek fizetve. Tudomásul vétetik.

42. Tárgyaltattott a főtiszteletű Püspöki Hivatalnak az esperesi hivatalhoz intézett megkeresése, melyben jelentést kér a solymosi református felekezeti iskola állapotáról. A szlovák Kálvinista Szövetségtől nyert értesülés szerint a solymosi gyülekezet iskoláját be akarja szüntetni, holott az érvényben levő egyházkerületi határozatok értelmében (89/1930) az iskolafenntartó gyülekezeteknek mindent el kell követni iskolájuk megmentése érdekében.

Közgyűlés az érvényben levő egyházhatósági rendelkezésekre hivatkozással jelen határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt pontos és részletes jelentés tételére hívja fel a solymosi egyház előljáró-

ságát arra nézve: Megfelel-e a valóságnak, hogy a solymosi egyház a felekezeti iskoláját be akarja szüntetni? Ha igen, mi ennek az oka? Megtett-e az egyház előjárósága minden lépést az iskola megmentése érdekében? Ha pedig az iskola már megszűnt, mi volt annak az oka, esetleg kik a vétkesek benne?

Együttal elrendeli a közgyűlés azok ellen, akik az iskola elvesztésének okai voltak, a fegyelmi eljárás megindítását.

43. A szürtei egyház előjárósága beterjeszti a templomrenoválással kapcsolatos további munkákra — és pedig a templom festésére és az orgona beszerzésére vonatkozó presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyveket, továbbá a kötött megállapodásokat, kérve azok tudomásulvételét és jóváhagyását.

Ezzel kapcsolatban az egyházmegyei építési szakértő előadja, hogy a templom renoválással kapcsolatos kőműves-, ács-, asztalos és bádogos munkákra vonatkozólag az egyház előjárósága a renoválási munkák megkezdése előtt beterjesztette a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatok jegyzőkönyveit, a költségvetéseket és a kötött megállapodásokat, amelyek alapján kérte az építkezés engedélyezését. Az egyházmegyei építési bizottság 1936. április 2-án tartott ülésén ezeket megtárgyalta és az esperes urnak az építkezésre vonatkozó engedély kiadását javasolta.

Egyházmegyei közgyűlés a templom renovációval kapcsolatban tett eddigi intézkedéseket épen úgy, mint a most beterjesztett festésre és orgona-beszerzésre vonatkozó eljárást és megállapodásokat tudomásul veszi és jóváhagyja. Különösen örömmel vette a közgyűlés tudomásul, hogy az egész renováció 32.000 K. t kitévő költsége önkéntes adakozásokból gyűlt össze s már ugyszólván teljes egészében be is folyt.

44. Az egyházmegye építési szakértője jelenti, hogy a cseri ref. templomon végzett tavaly megkezdett renováció ez év nyarán a templom kifestésével, — amelyet stílusosan és szépen Koch eperjesi templomfestő végzett — befejeztetett és a templom újból felavatva hivatásának átadatott.

Közgyűlés a bejelentést megelégedéssel veszi tudomásul.

45. A bajánházaí ref. egyház előljárósága beterjeszti az új templom építésére vonatkozó presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyveket, az építési költség fedezetének kimutatását, továbbá az építkezés költségvetését és az építési vállalkozóval kötött megállapodást, kérve azok tudomásulvételét és jóváhagyását.

Egyházmegyei építési szakértő ezzel kapcsolatban jelenti, hogy az építkezés megkezdése előtt bemutatattak a templom tervei és költségvetése és az egyházmegyei építési bizottság azokat átvizsgálta, a tervvel kapcsolatban jónak talált javaslatait az egyházzal közölte és az Esperes urnak az építési engedély megadását javasolta.

Az egyházmegyei közgyűlés a maga részéről az eddig tett intézkedéseket tudomásul veszi és jóváhagyja az építési költség fedezésére vonatkozó határozatot és az építési vállalkozóval kötött megállapodást megerősíti.

Egyben elismerését fejezi ki a kis bajánházaí egyháznak és vezetőségének azért, hogy a mai néhez időkben oly kis lélekszáma dacára is csodálatra méltó egyhangu lelkesedéssel vállalta magára a templom felépítését és annak súlyos anyagi gondjait. Különösen elismerésre és dicséretre méltó, hogy a templom terveinek és költségvetésének elkészítése végett minden tekintetben szakemberekhez fordult s ezáltal mindent megtett arra nézve, hogy az új templom méltó hajléka legyen az Urnak.

46. Olvastatott a szürtei ref. egyház 3 000 kor. templom-építési segély iránti kérvénye, melyet pártolólág kér fölterjeszteni a főtiszteletű és méltóságos Egyetemes Konventhez.

Közgyűlés a szürtei, nagy anyagi áldozatokat hozó gyülekezet kérelmének teljesítését tekintettel a templom és iskola építkezésekből származó nagyösszegű adósságaira: melegen ajánlja a főtiszt. Egyetemes Konventnek.

47. a. Mult évi e. m. közgyűlés 16/4-re: téli vallásos esték tartására nézve Ásvány jelenti, hogy sem temploma, sem más helysége nincs s az állami iskolát nem engedik át ily célra. Lucskán a lelkész betegeskedik.

Tudomásúl.

b. A 16/5 re: vallásos és jótékony egyesületet kötelesek szervezni;

Bátfán, vasárnapi iskola, Szelmencen téiben bibliaóra, Bésben bibliakör, Pinkócon vasárnapi iskola van. Iskében helység nincs, de készül; Felsőrőcsén 1936-ban már megkezdik a szervezést, Jenkén hasonlóan.

c. A 16/6-ra az énekkarok szervezésére nézve Pinkóc jelenti, hogy szervezés alatt van. Szirénfalva, hogy részvétlenség miatt, eddig nem lehetett.

Mindkét helyen még 1936 telén megszervezendő az énekkar és erről a közgyűlés jelentést vár.

d. A 16/7-re a vallásos iratokterjesztésére nézve Palló, Mogyorós már javulást jelent, a mi *tudomásúl vétetik*, de Bés a kérdésre kitérő választ ad, sőt az énekeskönyvet jelöli meg, mint legkeresettebbet „amit sajnos nem tud adni”.

Bés újból jelenteni tartozik a közgyűlésnek, de pontosan és komolyan.

e. A 16/9 re Bés jelenti, hogy a gyűléseken a presbiterek megjelennek, amit közgyűlés *tudomásúl* vesz, de hogy az egyházlátogatáskor is teljes számmal vesznek e részt

arra nézve szintén jelentést köteles adni e. m. gyűlésre.

f. A 16/11-re hogy t. i. egyházi adóhátrálékát a polgári közíg. hatóság utján tartozik behajtani Salamon, Palágy, Csepely, Veskóc, Vaján, Jenke igent jelentett: Gálocs, Szirénfalva, Pályin semmit s Ásvány, Csap nehézségeket jelentett, Bés és Szeretva a csekély hátrálék miatt sükségtelennek jelzi ez utat.

Közgyűlés a legszigorubban elkötelezi a semmit, nehézségeket vagy a sükségtelenséget jelentő egyházak előljáróit, hogy ez év folyamán okvetlenül gondoskodjanak az egyházi hátrálékok polg. közíg. uton leendő behajtása felől, az eljárást minden törvényes módon kisürgetvén.

g. A 16/12-re: az állami adók és tartozások rendezésére nézve Csap, Mokcsa és Vaján kedvező jelentései

tudomásúl vétetnek.

h. A 16/13 ra, miszerint a hátrálékos lelkészi és tanítói fizetést haladéktalanul kiszolgáltatni köteles: igenlő jelentést adtak Szeretva, Sárosmező, Salamon, Szürte. Nem adtak Gálocs, Szelmenc, — Ásványban a lelkész még csak 1933-ra

kapta meg teljesen fizetését, az 1934—35-ik évekre csak a felét, a királyhalmeci járási hivatalnál eljárak a végrehajtás sürgetése ügyében (Lásd: a 49/1935 sz. hat. elkötelezését); most volt járási főnök változás és ettől remélnék gyors sikert az elintézésben

Ásvány, Szeretva, Sárosmező, Salamon, Szürte jelentései *tudomásúl*, Gálocs, Szelmenc újból jelentést tartoznak adni a közgyűlésre.

i. A 25/1935 sz. határozatra Mogyorós jelenti, hogy e határozat másolatban megküldetett a járási és tanfelügyelői hivatalnak, de válasz még nem jött rá

Tudomásúl.

48. Az 1935 és 1936 években kiadott 275—283. számú esperesi körleveleket

az egyházmegyei közgyűlés tudomásul vette.

49. A jövő egyházmegyei gyűlésig tartandó egyházkerületi közgyűlésen való képviselővel

közgyűlésünk Szücs István esperes, Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok, Ujlaki Sándor és Juhász Imre, Ritoók Lajos és Kovács Dániel urakat bizza meg.

50. Elrendelte a közgyűlés a jelen jegyzőkönyv

kinyomatását és annak sajtó alá rendezésével Kőmives Sándor papi főjegyzőt bizza meg.

51. Az *időszaki tanács tagjai* a következő egyházmegyei gyűlésig: Rendes tagok: Elnökség és Ujlaki Sándor, Benkő Lajos, Kőmives Sándor, Kovács Dániel és dr. Szekeress Albin. Póttagok: Egyed Béla, Ritoók Lajos, Hegyi György és Sutka Kálmán (Egy hely üres.)

52. A jegyzőkönyv hitelesítésére határidőül f. évi október 5. állapított meg, a hitelesítésre az elnökségen és jegyzői karon kívül a közgyűlés Nagykaposon lakó tagjai kérettek fel.

Meghitelesítettett Nagykaposon 1936. évi október 5-én.

Szücs István s. k. esperes,

Kőmives Sándor s. k.

Móré Gábor s. k.

Nyomárkay Sándor s. k.

Dr. Kiss Bálint s. k.

Juhász Imre s. k.

Koncz Gyula s. k.

Jegyezték az egyes pontokat:

Kőmives Sándor papi főjegyző: 1. 2. 3. 5. 7. 8. 11. 24.
25. 42. 48. 49. 50. 51. 52.

Gencsy Béla papi jegyző: 10. 12. 13. 17. 19. 28. 31. 32.
33. 34. 35. 36.

Juhász Imre papi jegyző: 4. 6. 9. 14. 16. 18. 20. 21. 22.
27. 29. 30. 46. 47.

Koncz Gyula világi főjegyző: 23. 26. 37. 43. 44. 45.

Móré Gábor világi jegyző: 15. 38. 39. 40. 41. sz. pontokat.

II. Birósági ügyek.

1. Nyitray József és Tamás Mihály zahari tanítók fegyelmi ügyében, mivel panaszos presbitérium a panaszát visszavonta a bíróság a további eljárást beszüntette.

2. Nyitray József tanítónak a zahari egyház ellen 180 K. helyettesítési díj visszafizetése iránti keresetét a bíróság elutasította. A tárgyalás során felmerült gyanuokok következtében hivatali mulasztás és törvényellenes rendelkezések miatt fegyelmi eljárás indul a felügyelő lelkész, Kálniczky János bezői lelkész ellen.

3. Csoma László vajáni földbirtokos egyházi adó elleni fellebezése részint (1934 és 1935 évekre) elutasított, részint (1936 és köv. évekre) vizsgálat lett elrendelve arra nézve, hogy fizet-e a panaszos a lakóhelyén egyházi adót a vajáni birtoka után.

4. A pályini presbitérium választását megsemmisítette a bíróság.

5. Árvay György egyházi adóját a bíróság mérsékelte.

6. Toronyi Károly volt csapi gondnok panasza tárgyában a vizsgálat kiterjesztése rendeltetett el.

7. Gencsy Béláné és Móré Gábor keresete a zahari egyház ellen — alaptalan.

8. A szirénfalvai vallásoktatás elhanyagolása miatt mindkét panaszlott — lelkész és tanító — rosszalásra ítéltetett,

M E L L É K L E T I.

Az Ungi egyházmegyei pénztárban kezelt alapítványok, alapok és tőkepenzsek eredete, története és a kezelésre vonatkozó rendelkezések.

I. Pálóczi Horváth Mária és Simon alapítvány.

Keletkezett a pálóczi Horváth Mária pinkóci lakos földbirtokos urasszony 1865. évi február 20-án kelt végrendeletének a következő rendelkezései alapján: ... VIII fejezet: .. „az ungi helvét hitvallásu egyházmegyében található szükös eklézsiák felsegállésokról, más jótékony alapítványokról és jótéteményekről is tehetségemhez képest gondoskodni kívánván, annál fogva arra határoztam magamat, miszerint halálom után jószágaimban találtatandó instructus fundus, élet, mindenféle termés, a pinkóci és bátfai határookban létezendő akár lábon álló, akár betakarított mindenféle termés kivételével, mindenféle s nemü marha, a szerednyei, ungvári, tolcsvai és pinkóci pincéimben találtatandó boraim, Zemplén megyében fekvő Tolcsva városában s határában levő birtokom, Gömör és Kishont t. n. vármegyékben kebelezett détéri, ajnácskői és rimabányai részjószágaim minden épületekkel s haszonvételekkel és erdőkkel, ha életemben ungmegyei szürtei és szabolcsmegyei pazonyi erdeimről nem rendelkezném, azon esetben a nevezett erdőkben található fák, ungmegyei iglinci, léhóci hegyekben fekvő szöllőim, mindennemü halálom után találtatandó arany, ezüst ékszereim, gyöngyeim, ezüst asztali készületeim, ágynemüim, asztali kamuka s vászon készleteim, alsó, felső mindennemü ruháim, arany-ezüst zsebbeli óráim, fegyvereim és házi butoraim, szóval minden találtatandó ingóságok árverés utján lehető legjobb áron eladassanak: — mindezeknek értékéhez halálom után találtatandó készpénzem, egyeseknél kötelezők mellett és álladalmi kötelezőkben létező tőkém, ugyszinte földtehermentesítési kárpótlási kötelezőim adassanak: az ezáltal keletkezendő s előállandó és a főtiszteletü tisztáninneri szuperintendencia felügyelete alatt maradandó nevezetes összegre nézve következőleg rendelkezem:“... A 10. pont szerint segélyt nyerő Komjáthy István és p. Horvath Juliánna, férjezett Balla Istvánné

halála esetén a nekik biztosított 11.600 pengő forint összegű tőke kamatainak fele „az ungi egyházmegyébeni egyházakba szükséges templomok, pap s tanítói lakok építése, más hasonló azon megyében legszegényebb lelkészek s tanítók fizetésüknek javítására segedelemképen” fordítandó

12. pont... A hagyományok kifizetése után „felmaradt summa, mint tőke a tiszáninneri szuperintendencia kezelése alatt, kellő biztosítékok mellett, kamatra kiadatván a hagyomány átadásától számítandó 10 évig a kamatnak fele az ungi helv. hitv. egyházmegyébeni oly szükölködő ekkleziáknak, melyek öntehetségükből templomot, paplakot, vagy iskolát építeni, vagy a kész épületeket kijavítani nem képesek, adassék, — másik fele a kamatnak oly szükös egyházak között, melyek lelkészt és tanítót segedelem nélkül eltartani nem képesek, osztassék fel: ezen segedelemre méltó egyházak számát, szükséghez képesti segély mennyiségét és arányát mindenkor a tisztelt szuperintendencia, az ungi egyházmegye kihallgatása mellett, fogja elhatározni... A tíz év elteltével a kamatnak csak a fele fordíttassék a kitett célokra, azon biztos reményben lévén, hogy a ref. lelkészek s iskolatanítók fizetése s az ekkleziák jövedelme is az időszakonként behozandó s végrehajtandó tagosítás által szaporodván, a segedelem nélkülözhetőbb leendő”.

A fentiek szerint az ungi egyházmegyére vonatkozó, 10. és 12. pontban foglalt végrendeleti rendelkezés oly módon valósult meg, hogy a többi végrendeleti hagyományosokkal, elsősorban a sárospataki főiskolával megejtett elszámolás után kézhez kapott az egyházmegye $11,600 + 55,000 = 66,600$ forintot készpénzben. Ez az összeg képezte az ungi református egyházmegye „pálóci Horváth Mária és Simon alapítványának” eredeti tőkét.

Ezen alapítvány azóta az ungi egyházmegyei számvevőszék, közgyűlés és a tiszáninneri református egyházkerület fokozatos ellenőrzése mellett oly módon kezeltetik, hogy tőkét első helyen való telekkönyvi betáblázással biztosított 8%-os kötvényekre adja kölcsön az egyházmegye. A kölcsön kiutalását 10,000 kor. összegig az ügyész véleményezése alapján a pénztáros végzi, azt meghaladó összegnél pedig a számvevőszék véleményezése után az egyházmegyei közgyűlés ad engedélyt a kiutalásra.

Kölcsönt kaphatnak az egyházközségek is, 7% ra, betáblázás nélkül, de minden esetben az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyásával.

Nem református vallású kölcsönkérők 1934 év óta 9⁰/₀-ot tartoznak fizetni.

Ugynevezett *személyi kölcsönt* az egyházmegyei pénztár nem ad. Rendkívüli esetben csak az egyházmegyei közgyűlés tehet kivételt, mindenkor írásbeli kérelem alapján, megfelelő biztosíték mellett és a számvevőszék javaslata szerint.

Az alapítvány további történetéhez tartozik, hogy a világháború kezdetén, amikor az egyházmegye adóssai tartozásait nagy részben vissza fizették és a pénzinfláció következtében a bankok a betétekre kamatot nem adtak, ez alapítványunk tőkéjéből, amely akkor kerek számban 180,000 korona volt, — 95,367'24 korona az egyházmegye és egyházkerület jóváhagyásával hadikölcsönbe jegyeztett, amelyből az elveszített háború után 1927 évben csehszlovák államkölcsön jegyzésével kapcsolatos tranzakció útján (lásd az 1927 évi decemberi rendkívüli e. m. közgyűlés jegyzőkönyvét) 65,941 koronát kapott vissza az egyházmegye.

Ebben az évben, — mivel a háború kezdete óta a segélyosztás teljesen be lett szüntetve, — már 239,685'50 korona volt a tőke, 1933 évben pedig, amikor a segélyosztás újból megkezdődött 275,177'90 korona volt az alapítvány vagyona.

A segélyezésre vonatkozólag lásd még az 1936 évi e. m. közgyűlés 7/a/VI./1. sz. határozatát.

Az alapítvány 1934 évtől 7⁰/₀-os kamatozással gyümölcsözik.

II. Pálóci Horváth Mária és Simon Házalap.

Keletkezett 1927 évben az egyházmegye tulajdonát képező p. Horváth Mária-féle két ungvári háznak eladási árából. Az eladás az 1927 évi em. közgyűlés 34. sz. határozata alapján történt oly módon, hogy az egyházmegye a házak 200.000 korona összegű eladási árából 30.000 koronát alapítványul adott vissza a vevő ungvári református egyházközségnek „egyházi és kulturális célra, valamint egy . . . létesítendő *református otthon* céljaira, amely otthonban a történelmi ungi egyházmegyéből Ungváron iskolába járó református gyermekek az iskolán kívül — napközben — helyet találjanak.” A vételár többi része, eredetileg 170.000 K. pedig további rendelkezésig a fenti címen kezeltetik.

Az alap vagyona 1935 évtől 5⁰/₀ os kamatozással gyümölcsözik. (Lásd még az 1936. évi közgyűlés 7/a/VI./2. számú határozatát.) A kamatozás 1936. évtől 4⁰/₀.

III. Egyházmegyei lelkészi özvegy-árva Gyámintézet.

Keletkezett az 1891. évben az őszi em. közgyűlés 21. sz. határozata alapján. Szabályzatát lásd ugyanott a 49.—52. lapokon. Tőkájébe már a megalakításkor be lett olvasztva a nh. Diós Dániel, volt pinkóci lelkész által hagyományozott 400 forint összegű régebbi özvegyárva gyámintézeti alapítvány és a p. Horváth Mária alapítvány kamatjövedelméből 4.500 forint. A tőke a világháboru idején jegyzett 42 825 korona összegű hadikölcsön révén a kötvények értékesítése során 12.325 korona veszteséget szenvedett.

A szabályzat módosítására nézve lásd az 1936 évi e. m. közgyűlés 7/b/1 sz. határozatát. Új szabályzat e jegyzőkönyvben.

Vagyona 1934. évtől 7% kal gyümölcsözik.

IV. Közigazgatási pénztár.

Keletkezett a XIX. században az egyházmegye közigazgatási célra szolgáló tőkéből és a közigazgatás költségeinek fedezésére kivetett évi járulékokból. Rendeltesége az egyházmegyei közigazgatás terheinek, az egyházmegyei funkcionáriusok tisztelteldíjának és a bírósági és egyéb kiszállások költségeinek fedezése. Jövedelmét a meglevő közigazgatási pénztáralap tőkájének kamatain kívül az egyházmegyéhez tartozó egyházközségekre lélekszám szerint kivetett 10 filléres évi járulék, az egyházmegyei közgyűlés és bíróság által megállapított birságpénzek és perköltségekből származó bevétel, valamint az em. pénztárba befolyó késedelmi kamat és költségmegtérítés, végül az e. m. pénztárban kezelt tőkék kamat különbözete képezi. Ez a kamat különbözet a p. Horváth Mária és Simon házalagnál évenként 4%, a saját (egyházmegyei) rendeltetésű tőkénél 1%, az egyházmegyei pénztárban kezelt idegen rendeltetésű tőkénél pedig 2% a tőke után számítva.

(Lásd még az 1936 évi em. közgyűlés 7/a/VI./4. számú határozatát.)

V. A pálóci Horváth Sirbolt alapítvány.

Keletkezett a p. Horváth Mária végrendeletének IV. fejezet E. 2. pontja alapján „hogya a bátfai templom alatti családi sirbolt jókarban megtartassék.” Az alapítvány eredeti összege 1.000 forint, az 1879. évi május 1-től van az egyházmegye kezelésében. Tőkéje 3.155 korona összegű hadikölcsön jegyzés következtében 755 korona veszteséget szenvedett.

Vagyona 1936 évtől 6% kal gyümölcsözik.

VII. Egyházmegyei Könyvtáralap.

Keletkezett az egyházmegyei könyvtár karban tartására és fejlesztésére a XIX. század II. felében szedett évi járulékokból. Miután az egyházmegyének 1923 évi kettészakadásakor a könyvtár Ungváron maradt, az alap kamatjövödelme azon idő óta a tőke növelésére fordíttatik.

Vagyona 1934 évtől 7⁰/₁₀-kal gyümölcsözőik,

VIII. Leánynevelő intézeti alap.

Keletkezett 1891. évben egy Ungváron felállítandó lánynevelő intézet létesítésére vonatkozó 27|s91. sz. tavaszi egyházmegyei közgyűlési határozat alapján megindult mozgalom eredménye képen. A leányiskola létesült is, de később az állam átvette az egyházmegyétől. Az alap tőkéje 2578'50 korona összegű hadikölcsön jegyzés folytán 748'50 korona veszteséget szenvedett. Kamatait az 1930. augusztusi egyházmegyei közgyűlés határozata értelmében, —1936 évtől 50 korona levonással— a beretkei árvaház kapja. Lásd az 1935. évi kgy. 20. I. 1. sz. határozatát.

Vagyona 1934 évtől 7⁰/₁₀-kal gyümölcsözőik.

IX. Szabó András ösztöndíj alapítvány.

Keletkezett az 1902 évi őszi egyházmegyei közgyűlés 4. sz. határozatában foglalt alapító levél szerint az id. Szabó Endre csicseri lelkész 25 éves esperesi jubileuma alkalmával az egyházmegye lelkészeinek 600 koronás, az egyházmegyei pénztár 300 koronás és a csicseri egyház 100 koronás hozzájárulásából. Kamatai ösztöndíj címén adatnak ki.

Vagyona 1934 évtől 7⁰/₁₀ kal gyümölcsözőik.

X. Ásványi lelkészalap.

XI. Ásványi templomalap.

Az ásványi egyházközség tőkepénzei.

Vagyona 1936 évtől 6⁰/₁₀-kal kamatozik.

XII. Gencsy Ferenc alapítványa.

Keletkezett 1923 évben *Gencsy Ferenc* botfalvai lakos 1.000 korona hagyományából. Kamatai a botfalvai leányegyházközséget illetik.

Vagyona 1936 évtől 6⁰/₁₀-kal kamatozik.

XIII. Pinkóci lelkészalap.

Keletkezett 1879. évben, amikor a P. Horváth család pinkóci ingatlanai eladásra kerültek és a birtokra rátelekköny-

vezett próventus biztosítás a vevők által 3.000 korona tőkével lett megváltva. A kamatok a pinkóci lelkész fizetését képezik. A hadikölcsön jegyzés folytán a tőke 507 korona veszteséget szenvedett, de a veszteség a kamatjövedelemből újra helyre pótoltatott.

6%-kal kamatozik.

XIV. Tóth Lajos szürtei harangalapja.

Keletkezett 1924. évben, amikor *Tóth Lajos* szürtei lelkész a szürtei 340. tjkv. 610. hrsz. alatt birt *ingatlanát* végrendeletében a szürtei református egyházközségnek hagyományozta azon kikötéssel, hogy a hagyomány, mint *Tóth Lajos és neje Kovácsvágási Kovách Izabella harang alapítványa* (I) kezeltessek: — az alapítványi *földnek jövedelme* az örökhatyó által a szürtei egyháznak már régebben ajándékozott harang esetleges újraöntése céljára az egyházmegyei pénztárban *harangalapként* (II) gyümölcsöztessek, *a harangalap kamatjövedelme* pedig a szürtei református egyházközségnek adassék ki az *urvacsorai kenyér és bor szükséglet fedezésére* (III) Lásd az 1924. évi em. jkv. 32. sz. határozatát.

Vagyona 1936. évtől 6%-kal kamatozik.

XV. Zsiró Istvánné alapítványa.

Néhai özv. kisujlaki *Zsiró Istvánné* végrendeletében 200 forintot hagyományozott az ungmogyorósi leányegyházra „melynek kamatja az ottani ev. ref. elemi iskola növendékei közül egy - egy jól tanuló és jóviseletű szegénysorsu fiu, vagy leánygyermeknek adandó ki minden éven.” Lásd az 1879. évi em. közgyűlés 81. sz. határozatát.

Vagyona 1936. évtől 6%-kal kamatozik.

XVI. Halász Mihály alapítványa.

Az 1901. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 39. számú határozata szerint „Halász Mihály záhonyi egyháztág és presbiter 1.000 korona alapítványt tett a záhonyi egyháznak oly kikötéssel, hogy a tőke el nem költhető, hanem annak kamatai mindekor az egyház szükségleteire fordítandók”. A világháboru idején a tőke összeg hadikölcsönbe lett fektetve és annak értékesítése során az alapítvány 1927. december 31 iki állapot szerint 660 33 koronára devalválódott. A kamatok tőkésítése révén 1935 december 31 én ismét 1.000 koronára egészült ki a tőke. 1936. évtől 6%-kal kamatozik.

XVII. Bernáth Zoltán alapítványa.

Keletkezett 1917. évben, mikor bernátfalvi *Bernáth Zoltán* vajáni földbirtokos, egyházmegyei gondnokká megválasztatásakor 4.000 korona alapítványt tett. Ezen összeg hadikölcsönbe volt fektetve, amelynek értékesítése során — 1927. év végéig — 2.569 50 koronára devalválódott a tőke. Ezen összeget az alapítványt tevő 1927. évben, amikor másod izben is egyházmegyei gondnokká választott, újabb 2.000 koronás alapítványával gyarapította. Lásd az 1927. évi em. közgy. 21. és még az 1936 évi em. közgy. 7/b/VI./5. sz. határozatát.

Vagyona 1934. évtől 7%-kal gyümölcsözik.

XVIII. Szilágyi Ferenc alapítványa.

A szeretvai egyházközség presbiteri jegyzőkönyvének egyidejű bejegyzése szerint (1909 november 27-iki presbiteri gyűlés) Szilágyi Ferenc nagyszeretvai lakos „hogy örökösei egyházi adókimutatás alá ne essenek, adott a nagyszeretvai egyháznak 800 koronát „próventus váltság címen” és 100 koronát a templomkert rendbentartására, amit ha az egyház nem teljesít, a 100 korona a pályini egyházra száll.” Az egyházközség és a lelkész között az alapítvány jövedelmének megosztására vonatkozólag létrejött egyesség szerint az alapítványból 500 koronának kamatja díjlevélileg biztosítva a lelkészt, 400 koronának a kamatja pedig az egyházközséget illeti.

1936. évtől 6% kal kamatozik.

XIX. Palágyi lelkészalap.

Keletkezett 1929 évben a palágyi reform. lelkész javadalmához tartozó erdőlegelőn nőtt erdő fájának eladási árából. Eredeti tőkeösszege 83 642 22 korona volt, amelyből a nagykaposi járási hivatal 81.648 22 koronát utalt ki az egyházközségnek. Az eladás során felmerült költségek fedezésére fordított 847 91 korona. Maradt a tőke 80 830 31 korona, melyet az egyház és a lelkész 80.900 koronára pótolta ki. 1934-ben, amikor az egyházmegyei közgyűlés rendeletével az alap az egyházmegyei pénztárba utaltatott kezelésre, ugyanakkor az egyházközség kérelmére 6.400 koronát engedett át az egyházmegye a tőkéből a palágyi egyházközségnek rendkívüli segély címen. Maradt tehát a tőke 74.500 korona. Rendeltetése, hogy a jövedelme a palágyi lelkész fizetését képezze. Lásd az 1934. évi közgyűlés 13/9 és az 1935. évi kgy. 20. II/4. és 5. sz. határozatait.

1936. évtől 6%-kal kamatozik,

XX. Palágyi orgonaalap.

Keletkezett 1935. évben orgona beszerzés céljára.
6%-kal kamatozik.

XXI. Palágyi templomalap.

Keletkezett és kezdődött 1935. évben Pallai Lajos palágyi lakos adományával.
6%-kal kamatozik.

XXII. Gálocsi egyházfenntartási alap.

Keletkezett 1923. évben. Eredeti összege körülbelül 50 000 korona volt, az egyházközség erdejéből kitermelt fa ára. A tőke nagyrészt az épületek javítására és az egyházi közszükségletekre költötte el az egyházközség. Az egyházmegyei pénztárba beutaltatott az 1935. évi egyházmegyei közgyűlés 20/II. 8. sz. határozata alapján.
6%-kal kamatozik.

XXIII. Segélyalap.

Létesült 1936 évben az 1929 évi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 155. s következő lapjain található szabályrendelet 18. §. értelmében. Rendeltetése szerint: 19 §: „A segélyalaphoz elsősorban azok a lelkészövegyek segélyezendők, akik (állampolgárság hiánya, vagy egyéb ok miatt) állami nyugdíjban nem részesülnek. Az alap másodsorban lelkészárva tanulmányi ösztöndíjára, végül szegény és beteg lelkészek segélyezésére fordítandó; — mindig a kérvényezők vagyoni állapotának gondos figyelembe vétele mellett:” 20. §: „Állami nyugdíjat élvező lelkészövegyek és nyugdíjas lelkészek ebből az alaphoz nem segélyezhetők. Közép és felső iskolába járó lelkészárva azonban akkor is kaphatnak — jeles, vagy jó előmenetelt tanúsító iskolai bizonyítvány felmutatása mellett — tanulmányi ösztöndíjat, ha az állami neveltetési járulék, vagy árvanyugdíj élvezetében vannak.

7%-kal kamatozik.

XXIV. Teológiai internátus alap.

Tőkét dr. Magda Sándor püspök ur helyezte el az egyházmegyei pénztárban, 1936 évben, gyümölcsözés végett. Az alap tőkéje 100.000 korona, melyet a pénztár egyesség szerint

olyan mértékben vesz igénybe, amilyenben gyümölcsözésre kihelyezni tudja. Kamatláb 6%. Felmondási határidő egy év. A külön egyességet jóváhagyta a számvevőszék.

Összeállította :

Kömives Sándor
egyházmegyei papi főjegyző.

M E L L É K L E T II.

Az Ungi Református egyházmegyei Lelkészi Özvegy Árva Gyámintézet megújított szabályzata 1936.

I.

1. §. Az egyházmegyei lelkeszi testület a gyámintézeti tőke jövedelmét továbbra is özvegyei és árvái sorsának biztosítására kívánja fordítani és az állami forrásból eredő nyugdíj állandóságát biztosra nem vehetve, amellet is és a maga részéről is hozzá kíván járulni az özvegyek és árvákról való gondoskodáshoz.

2. §. Az egyházmegyei gyámintézetnek kötelezett tagja minden rendes lelkész, állásába való beiktatásának időpontjától.

3. §. Miután a gyámintézet kizárólag a lelkészek hozzájárulásából keletkezett és áll fenn, annak tagjai, csak az ungi egyházmegyében tényleg szolgáló lelkészek lehetnek.

4. §. A gyámsegélyben való részesülés minden elárvult lelkész családra nézve egyenlő, ugyancsak egyenlő a lelkész-testület tagjaink a teherviselése is.

5. §. Minden lelkészözvegy, vagy árvult család, tekintet nélkül a családtagok számára a gyámsegély egész összegében részesül.

6. §. Segélyre jogosult: *a*, az özvegy férjhez menetelég vagy haláláig. *b*, az árva fiu, vagy leány 24 éves koráig. Ha azonban ezen idő előtt önálló keresethez jutnak, vagy családot alapítanak, a segélyezés megszűnik.

7. §. A segély összege, míg az alap megbirja, nem kevesbithető, de ha a gyámintézet vagyona növekszik, feljebb is emelhető.

8. §. Indokolt esetben a gyámintézet rendkívüli segélyt is adhat egyházmegyei közgyűlési határozat alapján.

9. §. A gyámintézeti pénztárt az egyházmegye pénztárosa díjtalanul kezeli.

10. §. A gyámintézeti pénztárt a számvevőszék minden évben felülvizsgálja.

11. §. A gyámintézeti tőkék gyümölcsötetésénél az egyházmegyei pénztár pénzkihelyezésénél érvényes rendelkezések az irányadók.

12. §. Az évi költségvetés keretében mindenkor gondoskodásnak kell történnie arról, hogy a gyámintézet tőkéje az egyházmegyei közgyűlés további intézkedésig évenként 2000 koronával növeltesék.

13. §. A számvevőszék minden évben jelentést tesz az egyházmegyei közgyűlésnek az özvegyárva gyámintézet megvizsgálásáról és forgalmáról.

14. §. Peres ügyeknél a gyámintézetet mindenkor az egyházmegyei ügyész képviseli.

II.

15. §. A gyámintézet alapját képezi:

a, az egyházm. özvegyárva gyámintézet meglevő tőkéje.

b, Minden államsegélyt élvező lelkész évi hozzájárulása, amelyre állásánál fogva köteles az egyházmegyébe való beerősítéstől számított 20 éven át. A hozzájárulás összege a lelkészi alapfizetés $\frac{1}{2}\%$ -a (jelenleg évi 45 Kő), amelyet évenként az egyházlátogatóság szed be. Ha a szükség úgy hozza magával egyházmegyei közgyűlési határozattal a járulék fizetésének kötelezettsége a 20 évi időn túl is elrendelhető. Nyugdíjas lelkész, özvegy, vagy árva azonban a járulék tovább fizetésére még azon esetben sem kötelezhető, ha a fizetésre kötelezett gyámintézeti tag a 20 részletet még nem fizette volna is be.

c, esetleges adományok, vagy alapítványok.

16. §. Ha valamelyik lelkész az egyházmegyéből eltávozik, a gyámintézetnek többé nem tagja, ahoz jogot nem tarthat. Azonban az általa befizetett összeget —kamat nélkül— visszakapja. A visszatérítés összegét, az érdekelt fél írásbeli kérelme alapján, a pénztáros javaslata szerint az egyházmegyei számvevőszék állapítja meg.

III.

17. §. Az évi gyámsegély családonként 500 korona. Ennyi segélyben részesül az özvegy, vagy az árva egymagában is, míg ahoz jogát a szabályzat értelmében el nem veszíti,

18. §. A gyámsegély a lelkész halála után következő év január 1-től kezdve évenként utólagosan esedékes.

Készítette:

Kőmives Sándor
egyházmegyei papi főjegyző.

M E L L É K L E T III.

Az Ungi Egyházmegyei Segélyegylet tagjai 1936. X. 20.

I. Kötelezett tagok a szlovenszkói Ungi egyházmegyéből,

1. Bajánháza: Ujlaki Sándor lelkész.
2. Bátfa: Bodnár Lajos lelkész.
3. „ Sutka Kálmán világi tanácsbíró.
4. Palló: Nagy Miklós tanító.
5. Bés: Jósvay Dénes lelkész.
6. Bező: Kálniczky János lelkész.
7. Csap: Király Zoltán lelkész.
8. Csicsér: Gaál István lelkész.
9. „ Szakal Elek tanító.
10. Felsőőröcse: Rácz József lelkész.
11. Gálóc: Gecse Endre lelkész.
12. Homok: Móré Gábor világi jegyző.
13. Iske: Benkő Lajos lelkész.
14. Jenke: Egyed Béla lelkész.
15. „ Ludvig Károly tanító.
16. Kísrát: Csomár Zoltán lelkész.
17. „ Orémus Kálmán tanító.
18. Mokcsakerész: Varga József lelkész.
19. Mogyorós: Szaplanczay Lajos előkönyörgő tanító.
20. Nagygejőc: Ritoók Lajos világi tanácsbíró,
21. Nagykapos: Dr. Magda Sándor püspök.
22. „ Pápay István tanító.
23. „ Dr. Kiss Bálint ügyész.
24. „ Koncz Gyula világi főjegyző.
25. „ Dr. Szekeress Albin világi tanácsbíró.
26. Nagyszelmenc: Sallay Gyula lelkész.
27. Nagyszeretva: Szilágyi László lelkész.
28. Pályin: Haraszty Károly lelkész.

29. Palágy: Nagy József lelkész.
30. " Ónody Géza tanító.
31. " Komáromy Erzsébet tanítónő.
32. Szürte: Gencsy Béla lelkész.
33. " Bornemissza Sámuel tanító.
34. " Kovács Dániel világi tanácsbíró.
35. Ásvány: Csomár Béla lelkész.
36. Salamon: Szücs István esperes.
37. " Tóth Miklós tanító.
38. Csepely: Juhász Imre lelkész.
39. Veskóc: Szekeres István előkönyörgő tanító.
40. Nyarád: Kecskeméthy Lajos lelkész.
41. " Kövér Béla tanító.
42. Pinkóc: Bittó Béla lelkész.
43. Ungvár: Nyomárkay Sándor em. gondnok.
44. Vaján: Kőmives Sándor lelkész, ügyvezető.
45. " Szanyó Sándor tanító.
46. " Fleischer Aranka tanítónő.
47. Vajkóc: — — — lelkész.
48. Lucska: Szakal István lelkész.

II. Kötelezett tagok az Abauji egyházmegyéből:

49. Abaujnádasd: Kovács Lajos lelkész.
50. Abaujszina. Lengyel József lelkész.
51. Barka: Csete Gyula lelkész.
52. Bárca: Lengyel András lelkész.
53. Beszter: Csatáry Gyula lelkész.
54. Bodvavendégi: Kiss Ferenc lelkész.
55. Csécs: Kovács Ferenc lelkész.
56. Eszkáros: Rác Kálmán lelkész.
57. Felsőlánc: Pándy Bertalan lelkész.
58. Garbócbogdány: Séra László lelkész,
59. Györke: Szobonya István lelkész.
60. Hernádcsány: Vajthó Lajos lelkész.
61. Hernádsadány: Kőrössy Samu lelkész.
62. Jablonca: Lenkey Barna lelkész.
63. Kassa: Gönczy Gábor lelkész.
64. Körtvélyes: Lenkey Lajos runyai lelkész.
65. Magyarböd: Orémus Endre lelkész.
66. Nagyida: Meskó Dezső lelkész.
67. Nagyszalánc: Papp József lelkész.

68. Péder: Hörcsik András lelkész.
69. Petőszinye: Könyves István lelkész.
70. Szádelő: — — — lelkész.
71. Szepsi: Csáji Pál lelkész.
72. Szeszta: Simon József esperes.
73. Tarcavajkóc: Kozár Sándor lelkész.
74. Tornagörgő. Kőszeghy Gábor lelkész.
75. Zsarnó: Dr. Nagy Lajos lelkész.

III. Kötelezett tagok a Kárpátaljai Ungi egyházmegyéből:

76. Csongor: Kása Ferdinánd lelkész.
77. Eszeny: Balogh Sándor lelkész.
78. Kisdobrony: Tárczy Dániel lelkész.
79. Kisgejőc: G. Nagy Sándor lelkész.
80. Korláthelmec: — — — lelkész.
81. Minaj: Tárczy Gyula lelkész.
82. Nagydobrony: Gönczy Pál lelkész.
83. Nagygejőc: Pataky Menyhért lelkész.
84. Szalóka: Ruzska Elek lelkész.
85. Tiszaágtelek: Györke Endre lelkész.
86. Ungtarnóc: Papp Géza lelkész.
87. Ungvár: Komjáthy Gábor esperes.

IV. Jogositott tagok :

88. Bertók Béla püspök, Munkács.
89. Isaák Imre esperes, Técső.
90. Maksa József ny. lelkész, Nagykapos.
91. R. Kiss Jenő lelkész, Beregrákos.
92. Kajdy Menyhért lelkész, Alsómihályi,
93. Papp István lelkész, Legenye.
94. Papp Lajos id. ny. tanító, Nagykapos.
95. Papp Lajos ifj. tanító, Magyarbőd.
96. Nyitray Dezső lelkész, Tussa.
97. Bácsy Gyula árvaházi igazgató, lelkész, Nagyszöllős.
98. Szabó Sándor lelkész, Kiskövesd.
99. K. Nagy Sándor ny. lelkész, Kistárkány.
100. Koncsol János lelkész, Deregnyő.
101. Karabélyos Géza községi tanító, Szirénfalva.
102. Danis Frigyes tanító, Ostrany.
103. Oláh Péter ny. lelkész, Kassa.
104. D. Kiss Jenő tanító, Deregnyő.

105. Bakcsy Gyula lelkész, Bodrogszentes.
106. Halász Lajos ny. tanító, Ungvár.
107. Szőke István lelkész, Rozsnyó.
108. Nyitray Lajos lelkész, Tivadarfalva.
109. Nyitray József előkönyörgő községi tanító, Solymos.
110. Erdélyi Mihály lelkész, Abara.
111. Béky János ny. lelkész, Zsarnó.
112. Gööz Ferenc lelkész, Nagygéres.

Tárgymutató:

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlés tagjainak igazolása.
3. A mult gyűlésről elmaradtak igazolása.
4. Nagy Géza tanácsbíró emléke. Szavazás elrendelése.
5. Esperesi évi jelentés.
6. Szeretvai lelkészválasztás és beiktatás.
7. Számvevőszék jelentése.
 - I. Az egyházmegyei pénztár forgalmáról:
 - II. Az egyházmegyei pénztár adósairól.
 - III. Az egyházmegyei pénztár alapjairól.
 - IV. Kintlevő követelésekről.
 - V. Az em. pénztár költségvetése.
 - VI. Pénztáros javaslatai.
 1. A Horváth alapítvány rendeltetése.
 2. A Horváth házalap kezelése
 3. Az özvegyárvatár szabályzatának megváltoztatása.
 4. Tisztviselők fizetése.
 5. A Bernáth alapítvány rendeltetése
 6. Pozsonyi Diákinternátus segélye.
 7. Kiosztható Horváth alapítványi segély.
 8. Horváth házalap kamatozása.
 9. Özvegyárvatári rendkívüli segélyezés.
 10. Közebéd költsége.
 11. Szabó András alapítvány kamatai.
 12. Em. jegyzőkönyv ára.
 13. Teol. Internátus tőkéje.
 14. Ungvári föld bérszerződése.
 15. Az egyházmegyei alapok története.
- 7/b,
 1. Az özvegyárvatár új szabályzata.
 2. Bajánháza kölcsöne.
 3. Nyarád kölcsöne.
 4. Az egyházak 1935 évi számadásai.
 5. Esperes államsegélye.
 8. Segélyosztó bizottság jelentései.
 9. Tanügyi bizottság jelentése.
 10. Belmissziói jelentés.
 11. Segélyegyleti jelentés.
 12. Bizottsági jelentés a bési iskoláról.

13. A bési II. iskola megszervezése,
14. Bizottsági jelentés Nagyszelmencről.
15. Magda Barna segédlelkész bekebelezése.
16. Pogány Gusztáv kérelme a Liber Eccl. tárgyában
17. Bajánháza kérvénye a konventhez.
18. Nagy Géza betegszabadsága.
19. Püspöki körlevél a „Helvetia“ tárgyában.
20. Nyarádi lelkészi díjlevél.
21. Szelmenci lelkészi díjlevél.
22. Kereszti lelkészi díjlevél.
23. Kereszti ingatlan eladás.
24. Solymosi előkönyörgő javadalma.
25. Csomár Zoltánné beerősítése.
26. Bezői temető használata.
27. Tibai lelkészi beszolgáltatás.
28. Lucskai káplántartás.
29. Rőcse és Sárosmező hivatalos járulécai.
30. Bizottsági jelentés Gálocsból.
31. Palágyi rendkívüli adókimutatás.
32. Pinkóci rendkívüli adókimutatás.
33. Bajánházi rendkívüli adókimutatás.
34. Veskóci új adókimutatás.
35. Csepelyi rendkívüli adókimutatás.
36. Szürtei váltakozó tanítás.
37. Csicséri bérszerződések.
38. Szürtei bérszerződés.
39. Barlók Mihály és társai adóügye.
40. Ásványi lelkész javaslata adóügyben.
41. Szürtei adóhátralék.
42. Solymosi iskola feladása.
43. Szürei templom renoválás.
44. Csicséri templomrenoválás.
45. Bajánházai templomépítés.
46. Szürte konventi segélye.
47. Skontrók.
48. Éesperesi körlevelek. (275—283 sz.)
49. Egyházkerületi kiküldöttek.
50. Intézkedés a jegyzőkönyv kinyomatásáról.
51. Időszaki tanács.
52. A jegyzőkönyv hitelesítése.

